

Helion

Adobe InDesign CC/CC PL

Projektowanie multimediów i publikacji do druku

Jonathan Gordon
Cari Jansen
Rob Schwartz

Adobe

Tytuł oryginału: Learn Adobe InDesign CC for Print and Digital Media Publication:
Adobe Certified Associate Exam Preparation

Tłumaczenie: Joanna Zatorska

ISBN: 978-83-283-2784-9

Authorized translation from the English language edition, entitled:
LEARN ADOBE INDESIGN CC FOR PRINT AND DIGITAL MEDIA
PUBLICATION: ADOBE CERTIFIED ASSOCIATE EXAM PREPARATION;
ISBN 0134397800; by Jonathan Gordon; and by Rob Schwartz; and by Cari Jansen;
published by Pearson Education, Inc, publishing as Peachpit Press.
Copyright © 2016 by Peachpit Press.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted
in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying,
recording or by any information storage retrieval system, without permission
from Pearson Education, Inc.

Polish language edition published by HELION SA. Copyright © 2016.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości
lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione.
Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie
książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie
praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi
bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte
w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej
odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne
naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION
nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe
z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/indccp>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Zaczynamy viii

1 Wprowadzenie do programu InDesign 3

Zapoznanie z programem InDesign 4

Dostosowywanie obszaru roboczego,
skrótów klawiszowych i menu 25

Zanim zaczniesz 32

2 Projekt plakatu wydarzenia 35

Rozpoczynanie projektu 35

Dodawanie elementów projektu 52

Przesyłanie plakatu 73

3 Projekt okładki kolorowego czasopisma 79

Początek projektowania okładki
czasopisma 80

Rejestrowanie koloru i tworzenie
motywów kolorystycznych 81

Wprowadzanie poprawek w tekście
i opcje ramek tekstowych 94

Edycja kształtów 101

Dodawanie przezroczystości i efektów 104

Inspekcja wstępna i tworzenie pakietu
przeznaczonego do druku 109

Tworzenie alternatywnych układów 116

4 Projektowanie układu czasopisma 121

Tworzenie układu wielołamowego
i wielostronicowego 122

Używanie kolorów dodatkowych
w projektach przeznaczonych do druku 135

Tworzenie wątków 138

Kontrolki formatowania akapitowego 152

Tworzenie interaktywnego formularza 162

5 Formatowanie książki kucharskiej 173

Formatowanie książki kucharskiej 173

Style obiektowe 179

Dodawanie tekstu z innych aplikacji 183

Szybsze formatowanie tekstu
z wykorzystaniem stylów akapitowych
i znakowych 188

Piękne tabele 198

Wykorzystywanie odsyłaczy 212

Tworzenie spisu treści 216

Łączenie dokumentów
programu InDesign 220

6 Tworzenie strony komiksu 225

Tworzenie projektów
opartych na siatce 226

Umieszczanie i łączenie elementów 232

Zmiany w tekście 238

Korzystanie z bibliotek 241

Tworzenie odręcznych
kształtów i linii 249

Używanie hiperłączy 256

Eksportowanie do formatu graficznego
przeznaczonego do publikacji
w internecie 259

7 Tworzenie interaktywnych publikacji multimedialnych 263

Wprowadzenie do publikacji
multimedialnych 264

Tworzenie animacji i synchronizacja 266

Osadzanie plików multimedialnych 275

Tworzenie pokazu slajdów 279

Wstawianie kodu HTML 286

Eksportowanie projektu 288

Podsumowanie 293

- 8 Wyższy poziom projektowania 295**
 - Kreatywność jest umiejętnością 295
 - Hierarchia projektu 297
 - Elementy sztuki 301
 - Zasady projektowania 330
 - Podsumowanie 338
- 9 Współpraca z osobami z zewnątrz 341**
 - DLA kogo i DO kogo przemawiasz 342
 - Prawa autorskie i niewłaściwe wykorzystanie 347
 - Myśl jak szef 353
 - Podsumowanie 366
- A Kotwiczenie obiektów 367**
- B Elementy formularza 369**
 - Pole listy 369
 - Lista kombinowana 371
 - Pole wyboru 372
 - Przyciski opcji 373
 - Pole podpisu 374
- C Dostosowywanie stron wzorcowych 375**
 - Wczytywanie stron wzorcowych 375
 - Używanie reguł układu płynnego w celu zmiany rozmiaru strony 376
- D Tworzenie indeksu 379**
 - Dodawanie pozycji indeksu 380
 - Generowanie indeksu 382
 - Usuwanie pozycji indeksu 384
 - Uaktualnianie indeksu 385
- E Eksportowanie do formatu SWF 387**
 - Eksportowanie do formatu SWF 388
 - Umieszczanie SWF w dokumencie programu InDesign 390

 - Umiejętności sprawdzane na egzaminie ACA, uwzględnione w książce 393
 - Słowniczek 400
 - Skorowidz 408

CELE ROZDZIAŁU

Zagadnienia poruszane w tym rozdziale

- Omówienie różnych elementów interfejsu programu InDesign CC
- Omówienie popularnych paneli i ich użycia
- Omówienie narzędzi i ich funkcji
- Nawigacja w dokumencie programu InDesign i zmiana powiększenia dokumentu
- Porządkowanie i dostosowywanie obszaru roboczego programu InDesign
- Określanie przeznaczenia dokumentu na podstawie przekazanego scenariusza

Umiejętności uwzględnione w egzaminie ACA

DOMENA 3.0 ZNAJOMOŚĆ PROGRAMU ADOBE INDESIGN CC

- 3.1** Znajomość elementów interfejsu programu InDesign CC oraz ich funkcji
- 3.2** Znajomość funkcji popularnych narzędzi, włącznie z narzędziami zaznaczania, obsługi ramek, tekstu, rysowania, narzędzia *Line (Linia)* i podobnych
- 3.3** Nawigacja, porządkowanie i dostosowywanie obszaru roboczego

DOMENA 4.0 TWORZENIE PUBLIKACJI PRZEZNACZONYCH DO DRUKU I MULTIMEDIALNYCH ZA POMOCĄ PROGRAMU ADOBE INDESIGN

- 4.1** Tworzenie nowego projektu

ROZDZIAŁ 1.

Wprowadzenie do programu InDesign

Niebawem rozpoczniesz przygodę z programem Adobe InDesign. Program InDesign, będący aplikacją wyznaczającą trendy w tworzeniu układu dokumentów, jest potężnym narzędziem wykorzystywanym na całym świecie przez projektantów graficznych do projektowania oraz publikowania dokumentów drukowanych i multimedialnych.

Bardzo możliwe, że nawet dziś przeglądałeś publikację zaprojektowaną w programie InDesign. Materiały drukowane, takie jak gazety, magazyny, kroniki, raporty, biuletyny oraz ulotki, są przeważnie projektowane w programie InDesign. Cyfrowe publikacje multimedialne, interaktywne magazyny przeglądane na smartfonie lub tablecie mogły również zostać zaprojektowane w programie InDesign i opublikowane za pomocą Adobe Digital Publishing Solution. InDesign jest też wykorzystywany do edytowania e-booków oraz plików i formularzy PDF.

Niezależnie od tego, czy aplikujesz do pracy jako projektant w studiu projektowym, w branży komunikacyjnej, reklamowej, public relations, czy innej, istnieje duże prawdopodobieństwo, że doświadczenie w korzystaniu z programu InDesign będzie wymaganym kryterium podczas rekrutacji.

Nie czekaj więc i zacznij poznawanie programu InDesign. W tym rozdziale nauczysz się rozpoznawać popularne narzędzia i panele, a także dostosowywać wygląd programu InDesign, aby możliwie najlepiej wykonać swój projekt.

- ★ Umiejętność ACA 3.1
- ★ Umiejętność ACA 3.2
- ★ Umiejętność ACA 3.3

▶ **Wideo 1.1**

▶ **Wideo 1.2**

▶ **Wideo 1.2**

UWAGA:

We wcześniejszych wersjach programu InDesign po uruchomieniu ujrzymy ekran powitalny zamiast obszaru roboczego Start (Początek).

UWAGA:

Zagadnienia poruszane w tym rozdziale są uzupełnione projektem przedstawionym na filmach wideo dla tego rozdziału. Pobierz odpowiednie pliki wideo i obejrzyj je.

UWAGA:

W systemie Mac OS okno dokumentu ma postać swobodną. Aby je włączyć do ramki aplikacji, jak na rysunku 1.1, należy wydać polecenie *Window/Application Frame (Okno/Ramka aplikacji)*.

Zapoznanie z programem InDesign

Podczas pierwszego uruchomienia programu InDesign na ekranie pojawi się obszar roboczy *Start (Początek)*, zawierający łącza do niedawno otwartych plików, bibliotek CC, samouczków wideo oraz obrazów i filmów dostępnych w serwisie Adobe Stock.

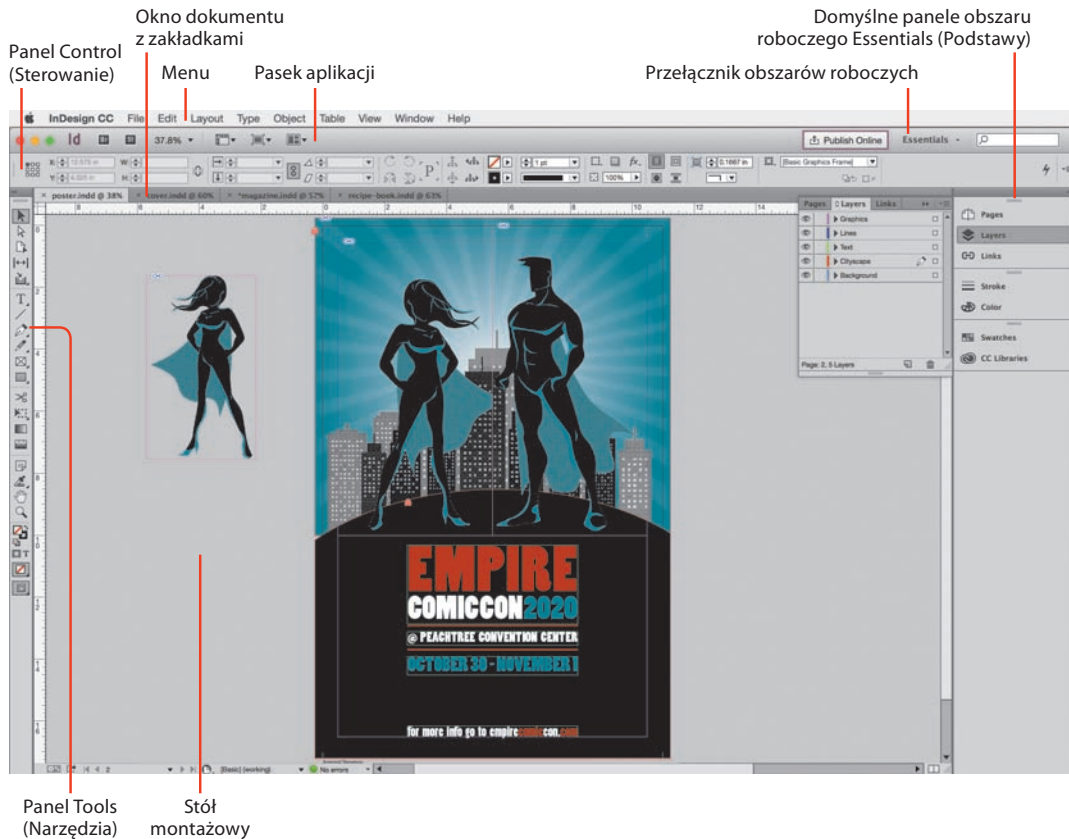
Aby otworzyć dokument programu InDesign (czyli plik w formacie *INDD*), kliknij polecenie *Open (Otwórz)* na ekranie początkowym lub wybierz polecenie *Open (Otwórz)* z menu *File (Plik)* na pasku menu (*File/Open [Plik/Otwórz]*). Odszukaj plik *INDD* w oknie dialogowym *Open A File (Otwórz plik)*, zaznacz go i kliknij *Open (Otwórz)*. Widoczne okno dokumentu jest obszarem kreatywnej pracy, na którym są wyświetlane i projektowane strony dokumentu. Jeśli otworzymy jednocześnie kilka dokumentów, zostaną one wyświetlone w postaci zakładek, na których widoczna będzie ich nazwa. Aby otworzyć dokument w oknie, kliknij jego zakładkę. Wszystkie elementy widoczne na ekranie, czyli aplikacja z panelem *Tools (Narzędzia)*, panelem *Control (Sterowanie)* i innymi panelami, tworzą tak zwany **obszar roboczy**. Domyślnym obszarem roboczym jest *Essentials (Podstawy)* (rysunek 1.1).

Obszar **stołu montażowego**, znajdujący się wokół stron, służy do przechowywania elementów projektu, które nie są widoczne na stronie dokumentu. Można na nim umieścić na przykład tekst, który powinien się znaleźć w projekcie strony, a także różne warianty projektu. Obszar ten możemy traktować jako obszar pracy.

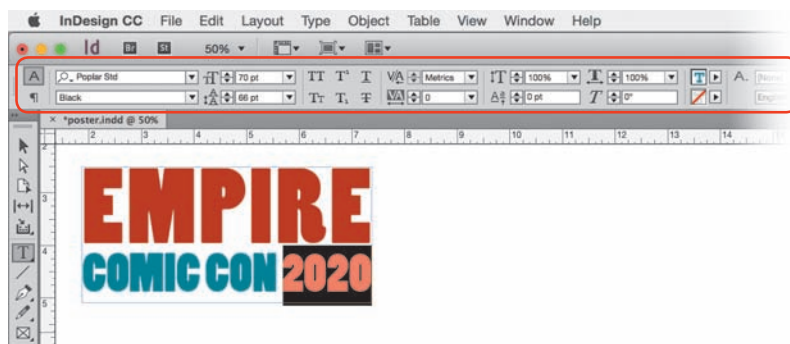
W miarę postępu pracy nad projektem będziesz korzystać z różnych narzędzi dostępnych w panelu *Tools (Narzędzia)*. Narzędzia te służą do umieszczania na stronie nowych elementów projektu, obrazów i tekstu lub do zmiany wyglądu istniejących obiektów. Zawartość panelu *Control (Sterowanie)* zmienia się w zależności od kontekstu (rysunek 1.2). Można w nim edytować opcje właściwe dla zaznaczonych obiektów. Jeśli na przykład pracujemy nad tekstem, w panelu *Control (Sterowanie)* dostępne są opcje dotyczące czcionki, rozmiaru lub wyrównania tekstu, które możemy edytować.

Obszar roboczy *Essentials (Podstawy)* zawiera panele *Pages (Strony)*, *Layers (Warstwy)*, *Links (Łącza)*, *Stroke (Obrys)*, *Color (Kolor)*, *Swatches (Próbki)* i *CC Libraries (Biblioteki CC)*. Panele umożliwiają wykonanie specyficznych zadań. W zależności od zadania, które chcemy wykonać w programie InDesign, otwieramy odpowiednie panele. Przykładowo panel *Color (Kolor)* umożliwia mieszanie i stosowanie kolorów w ilustracji.

Pasek aplikacji zawiera przyciski umożliwiające zmianę opcji podglądu, trybu ekranu i ułożenia dokumentu. Opcja *Screen Mode (Tryb ekranu)* kontroluje sposób wyświetlania dokumentu.

Rysunek 1.1. Obszar roboczy Essentials (Podstawy) w programie InDesign po otwarciu kilku dokumentów

Rysunek 1.2. Po zaznaczeniu tekstu w panelu Control (Sterowanie) dostępne są opcje służące do zmiany czcionki, rozmiaru i innych atrybutów tekstu

Przykładowo po włączeniu trybu ekranu *Normal (Zwykły)* InDesign wyświetla elementy, niewidoczne w druku (na przykład linie pomocnicze i krawędzie ramek, które ułatwiają tworzenie projektu, wyrównywanie i rozmieszczanie obiektów). Wyświetlaniem różnych elementów sterują ustawienia włączone w menu *View Options (Opcje widoku)* na pasku aplikacji. Tryb ekranu *Preview (Podgląd)* ukrywa wszystkie niedrukowalne elementy, a także wszystkie obiekty znajdujące się na stole montażowym. Tryb *Preview (Podgląd)* nadaje się świetnie do sprawdzania wyglądu ukończonego projektu i stron.

W celu zmiany trybu ekranu (rysunek 1.3) wykonaj poniższe kroki.

1. Kliknij menu *Screen Mode (Tryb ekranu)* na pasku aplikacji lub wydaj polecenie *View/Screen Mode (Widok/Tryb ekranu)*.
2. Wybierz jeden z trybów ekranu.

SKRÓT: Aby przełączać się między trybami *Preview (Podgląd)* a *Normal (Zwykły)*, naciśnij klawisz *W*. Pamiętaj, że skrót ten nie działa, jeśli kursor znajduje się wewnątrz tekstu.

Na pasku aplikacji dostępny jest też przełącznik obszarów roboczych, który umożliwia zmianę domyślnego obszaru roboczego *Essentials (Podstawy)* na inny, w wyniku czego na ekranie zostanie wyświetlony inny zestaw paneli.

Rysunek 1.3. Zmiana trybu ekranu z Normal (Zwykły) na Preview (Podgląd)

Po rozpoczęciu pracy w programie InDesign odkryjesz wiele różnych narzędzi i paneli, które udostępniają wszystkie funkcje umożliwiające tworzenie pięknych projektów.

WYBÓR ODPOWIEDNIEGO NARZĘDZIA

Panel *Tools* (*Narzędzia*) należy traktować jako osobisty przybornik. W miarę postępów pracy nad projektem będziesz z niego wybierać odpowiednie narzędzia. Przykładowo narzędzie *Selection* (*Zaznaczanie*) () służy do zaznaczania, skalowania lub zmiany położenia obiektu na stronie, narzędzie *Type* (*Tekst*) () umożliwia edycję lub dodawanie tekstu, natomiast narzędzie *Zoom* (*Lupka*) () pozwala na powiększenie zawartości strony.

Narzędzie wybrane z panelu *Tools* (*Narzędzia*) będzie aktywne do momentu wybrania innego narzędzia. Aby sprawdzić nazwy i skróty narzędzi, wskaż kursorem każdą ikonę w panelu *Tools* (*Narzędzia*) i chwilę poczekaj. Na ekranie pojawi się okienko podpowiedzi, zawierające nazwę i jednoliterowy skrót tego narzędzia (rysunek 1.4).

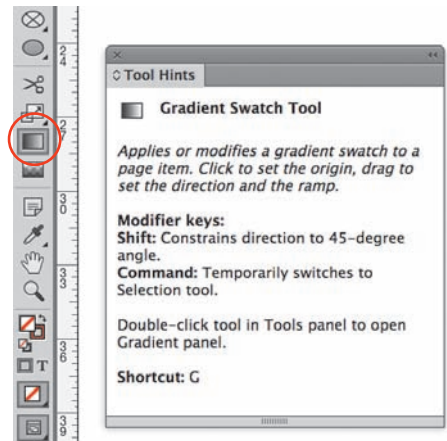
Panel *Tools* (*Narzędzia*) zawiera też ukryte narzędzia. Pod każdym narzędziem, na którego ikonie widać w prawym dolnym rogu mały trójkącik, dostępne jest co najmniej jedno ukryte narzędzie.

Aby włączyć ukryte narzędzie (rysunek 1.5), wykonaj poniższe kroki.

1. Kliknij i przytrzymaj kursor nad narzędziem.
2. Z menu, które się pojawi, wybierz potrzebne ukryte narzędzie.

Przyjrzyjmy się kilku najpopularniejszym narzędziom. W tym rozdziale omawiamy najczęściej wykorzystywane narzędzia, lecz InDesign zawiera ich znacznie więcej. Jeśli zapomnisz, jakie jest przeznaczenie narzędzia, lub chciałbyś je poznać, wykonaj poniższe czynności.

- Kliknij narzędzie w panelu *Tools* (*Narzędzia*).
- Wyświetl panel *Tool Hints* (*Podpowiedzi dla narzędzia*) (*Window/Utilities* [*Okno/Użytki*]), aby uzyskać więcej informacji (rysunek 1.6).
- Możesz też zajrzeć do systemu pomocy programu InDesign (*Help/InDesign Help* [*Pomoc/Pomoc do InDesign*]).

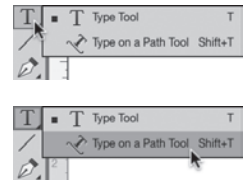

Rysunek 1.6. Panel *Tool Hints* (*Podpowiedzi dla narzędzia*) zawiera krótki opis działania każdego narzędzia, a także opis klawiszy modyfikujących oraz skróty klawiszowe

Wideo 1.4

Rysunek 1.4. Nazwa i skrót narzędzia *Type* (*Tekst*)

Rysunek 1.5. Wybieranie ukrytego narzędzia *Type On A Path* (*Tekst na ścieżce*)

NARZĘDZIE SELECTION (ZAZNACZANIE)

Narzędzie *Selection (Zaznaczanie)* () stanie się Twoim najlepszym przyjacielem. Zgodnie z nazwą służy do zaznaczania obiektów. Na tym nie kończy się jednak użyteczność tego narzędzia, którego zachowanie przypomina nieco kameleona. Ikona kursora narzędzia *Selection (Zaznaczanie)* zmienia wygląd w zależności od sposobu i miejsca użycia.

Aby zaznaczyć obiekt (rysunek 1.7), wykonaj poniższe czynności.

1. Kliknij narzędzie *Selection (Zaznaczanie)* w panelu *Tools (Narzędzia)*, aby je włączyć.
2. Umieść kursor nad obiektem znajdującym się na stronie i kliknij. Wokół obiektu pojawi się obwiednia z ośmioma uchwytami.
3. Przesuń zaznaczony obiekt, przeciągając go w nowe położenie.

Rysunek 1.7. Zaznaczenie (z lewej) i przesuwanie obiektu narzędziem Selection (Zaznaczanie)

Zwróć uwagę na kursor. Czy zauważyłeś zmianę w wyglądzie podczas zaznaczania i przesuwania obiektu? Od zwykłego kursora, przez kursor z kropką (podczas zaznaczania obiektu), po mały trójkąt (podczas przesuwania obiektu)? Tak, narzędzie *Selection (Zaznaczanie)* jest narzędziem wielozadaniowym, a wygląd kursora zawsze informuje o bieżącym zadaniu.

Aby obrócić zaznaczony obiekt (rysunek 1.8), postępuj według poniższych wskazówek.

1. Przesuń kursor nieco na zewnątrz obwiedni obiektu, umieszczając go obok jednego z narożników. Gdy będzie można obrócić obiekt, kursor zmieni wygląd.
2. Przeciągnij kursor ruchem obrotowym, aby obrócić obiekt.

Aby zmienić rozmiar zaznaczonego obiektu, na przykład kolorowej ramki tła na rysunku 1.9, wykonaj poniższe kroki.

1. Umieść kursor nad jednym z uchwytów obwiedni i kliknij.
2. Przeciągnij w jednym z kierunków wskazywanych przez małe strzałki.

Rysunek 1.8. Obracanie obiektu za pomocą narzędzia Selection (Zaznaczanie)

Rysunek 1.9. Zmiana rozmiaru obiektu za pomocą narzędzia Selection (Zaznaczanie)

Rysunek 1.10. Kopiowanie obiektu poprzez przytrzymanie klawisza Alt (Windows) lub Option (Mac OS) i przeciągnięcie

Narzędziem *Selection* (*Zaznaczanie*) można też wykonać kopie obiektu (rysunek 1.10).

1. Zaznacz obiekt.
2. Naciśnij *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS) i przeciągnij obiekt w nowe położenie.

Możesz też nacisnąć *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS) już po rozpoczęciu przeciągania obiektu. Aby utworzyć kopię, upewnij się, że najpierw zwolniłeś przycisk myszy, a dopiero później klawisz *Alt* lub *Option*.

NARZĘDZIE TYPE (TEKST)

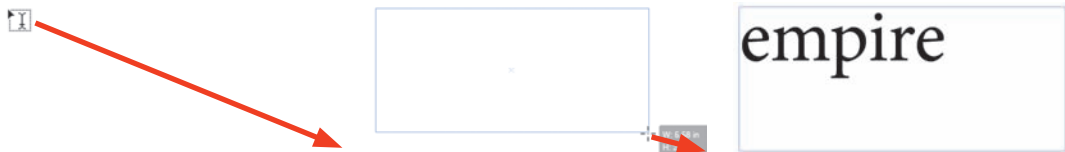
Typografia jest ważnym aspektem projektu. Niezależnie od tego, czy będzie to projekt plakatu, biuletynu, czy publikacji multimedialnej, prawdopodobnie będzie zawierać tekst, który należy sformatować. InDesign zawiera fantastyczny zestaw funkcji i kontrolek typograficznych. Pracę z tekstem — włącznie z tworzeniem nowego tekstu, formatowaniem lub edycją — umożliwia narzędzie *Type* (*Tekst*). Tekst jest umieszczany w elementach blokowych, zwanych **ramkami tekstowymi**.

Aby utworzyć ramkę tekstową (rysunek 1.11), wykonaj następujące kroki.

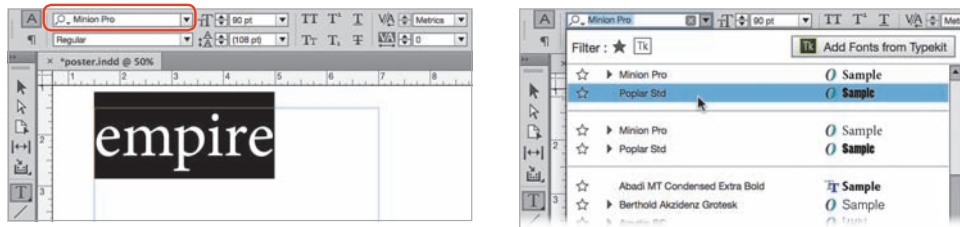
1. Włącz narzędzie *Type* (*Tekst*) (**T**).
2. Kliknij i przeciągnij od górnego lewego do prawego dolnego rogu tworzonej ramki.

W środku nowej ramki tekstowej widoczny będzie migający punkt wstawiania tekstu, co oznacza, że w ramce można wpisywać tekst.

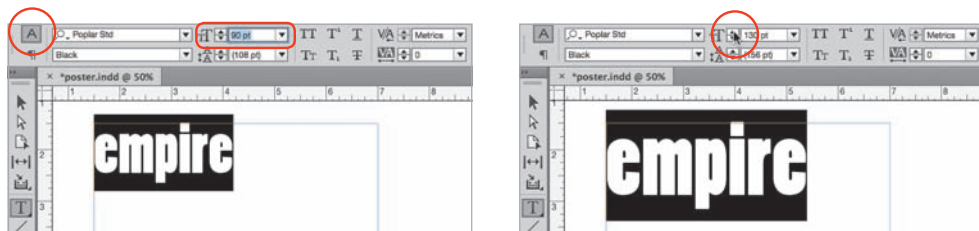
Jeśli chcesz zmienić rozmiar ramki, zaznacz ją narzędziem *Selection* (*Zaznaczanie*) (**A**), a następnie przeciągnij dowolny uchwyt obwiedni.

Rysunek 1.11. Tworzenie ramki tekstowej za pomocą narzędzia Type (Tekst) i wpisywanie tekstu

Rysunek 1.12. Stosowanie różnych czcionek w zaznaczonym tekście

Rysunek 1.13. Zwiększanie rozmiaru czcionki za pomocą kontrolki formatowania typografii w panelu Control (Sterowanie)

Aby zmienić krój czcionki tekstu (rysunek 1.12), postępuj następująco.

1. Narzędziem *Type (Tekst)* zaznacz tekst znajdujący się w ramce tekstowej.
2. Kliknij przycisk *Character Formatting Control (Sterowanie formatowaniem typografii)* (**A**) w panelu *Control (Sterowanie)* i wybierz krój czcionki z listy dostępnych krojów.

Aby zmienić rozmiar tekstu (rysunek 1.13), wykonaj poniższe czynności.

- Wybierz predefiniowany rozmiar z listy *Font Size (Rozmiar czcionki)*, wpisz nowy rozmiar czcionki w polu *Font Size (Rozmiar czcionki)* lub kliknij przycisk zwiększania albo zmniejszania rozmiaru.

W czasie pracy nad komercyjnymi projektami wykonywanymi w programie InDesign klient prawdopodobnie dostarczy tekst w docelowej postaci. Może się zdarzyć, iż podczas projektowania układu publikacji okaże się, że tekst powinien być zapisany wersalikami. Nie musimy wtedy przepisywać tekstu z przytrzymanym klawiszem *Shift* lub włączonym klawiszem *Caps Lock*.

WSKAZÓWKA:

Aby przekształcić litery wpisane przy włączonym klawiszu *Caps Lock* lub z przytrzymanym klawiszem *Shift* w litery innej wielkości, na przykład małe, należy wydać polecenie *Type/Change Case (Tekst/Zmień wielkość liter)* i wybrać preferowaną opcję wielkości liter.

A to musisz wykonać, aby przekształcić tekst w zapisany wielkimi literami (rysunek 1.14).

- Zaznacz tekst, który chcesz przekształcić, i kliknij przycisk *All Caps (Wersaliki)* w panelu *Control (Sterowanie)*.

W kolejnych rozdziałach dowiesz się więcej o dostępnych w programie InDesign funkcjach typograficznych, umieszczaniu tekstu w dokumentach i pracy z tekstem.

SKRÓT: Podczas umieszczania i pozycjonowania tekstu w dokumencie zwykle przełączamy się między narzędziem *Type (Tekst)* a *Selection (Zaznaczanie)*. Gdy włączone jest narzędzie *Selection (Zaznaczanie)*, narzędzie *Type (Tekst)* można włączyć, klikając dwukrotnie wewnątrz ramki tekstowej. Gdy włączone jest narzędzie *Type (Tekst)*, narzędzie *Selection (Zaznaczanie)* można włączyć, naciskając klawisz *Esc*.

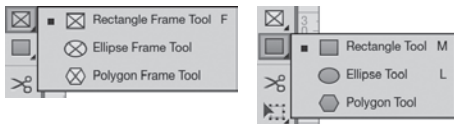
Rysunek 1.14. Zmiana liter w tekście na wielkie

NARZĘDZIA ZWIĄZANE Z RAMKAMI I KSZTAŁTAMI

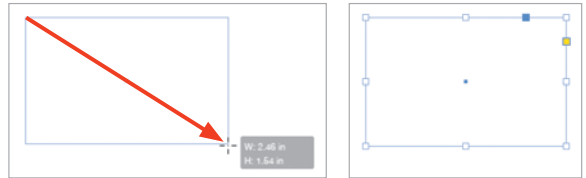
Narzędzia kształtów umożliwiają tworzenie we własnych projektach figur geometrycznych, takich jak koła, elipsy, zaokrąglone prostokąty, gwiazdy i inne. W programie InDesign każdy element umieszczany na stronie, niezależnie od tego, czy jest to kształt, tekst, kolor tła, zdjęcie, wideo, jest **ramką** zawierającą treść. Można formatować kolor krawędzi (obrys) lub wypełnienia ramek.

Istnieją trzy rodzaje ramek. Oto one.

- **Ramki graficzne** — zawierają zdjęcia, logo, wideo lub pliki dźwiękowe.
- **Ramki tekstowe** — zawierają tekst.
- **Ramki nieprzypisane** — nie zawierają ani tekstu, ani grafiki.

Rysunek 1.15. Narzędzia ramek (z lewej) i kształtów (z prawej)

Rysunek 1.16. Rysowanie prostokąta przy użyciu narzędzia Rectangle (Prostokąt)

Ramki można tworzyć za pomocą dwóch różnych grup narzędzi (rysunek 1.15).

- Narzędzia ramek — narzędzia *Rectangle Frame* (Ramka prostokątna), *Ellipse Frame* (Ramka eliptyczna) i *Polygon Frame* (Ramka wielokątna) tworzą ramki graficzne, które są rozpoznawalne za pomocą znaku X, znajdującego się wewnątrz ramki.
- Narzędzia kształtów — narzędzia *Rectangle* (Prostokąt), *Ellipse* (Elipsa) i *Polygon* (Wielokąt) tworzą ramki nieprzypisane.

Aby utworzyć ramkę, na przykład prostokątną, za pomocą jednego z tych narzędzi (rysunek 1.16), wykonaj następujące kroki.

1. Włącz narzędzie *Rectangle* (Prostokąt) ().
2. Przeciągnij po skosie na stronie i zwolnij przycisk myszy.

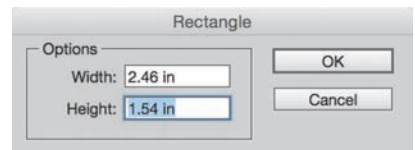
Możesz też utworzyć kształt na podstawie konkretnych właściwości narzędzia (rysunek 1.17).

1. Włącz narzędzie *Rectangle* (Prostokąt).
2. Kliknij stronę.
3. Wpisz wartości w polach *Width* (Szerokość) i *Height* (Wysokość) w oknie dialogowym *Rectangle* (Prostokąt).
4. Kliknij OK.

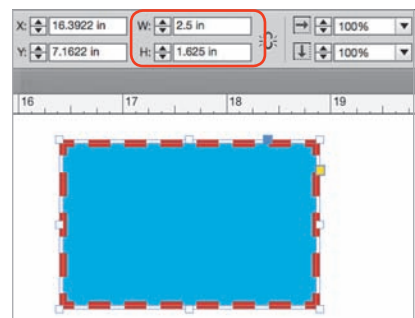
Po utworzeniu kształtu jego szerokość, wysokość i inne ustawienia można dostosować w panelu *Control* (Sterowanie). Rozmiar kształtu można też zmienić narzędziem *Selection* (Zaznaczanie).

Oto sposób zmiany szerokości i wysokości (rysunek 1.18).

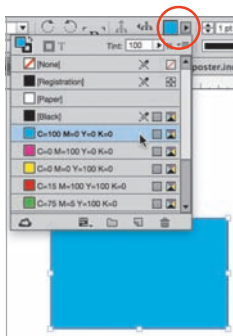
1. Skorzystaj z narzędzia *Selection* (Zaznaczanie), aby przeciągnąć jeden z uchwytów znajdujących się na obwiedni.
2. Wpisz wartości w polach *Width* (Szerokość) i *Height* (Wysokość) w panelu *Control* (Sterowanie).

Rysunek 1.17. Okno dialogowe Rectangle (Prostokąt) po wpisaniu wartości Width (Szerokość) i Height (Wysokość)

Rysunek 1.18. Zmiana szerokości i wysokości prostokąta za pomocą panelu Control (Sterowanie)

Rysunek 1.19. Stosowanie koloru wypełnienia za pomocą panelu Control (Sterowanie)

W utworzonym kształcie można zmienić ustawienia wypełnienia i obrysu.

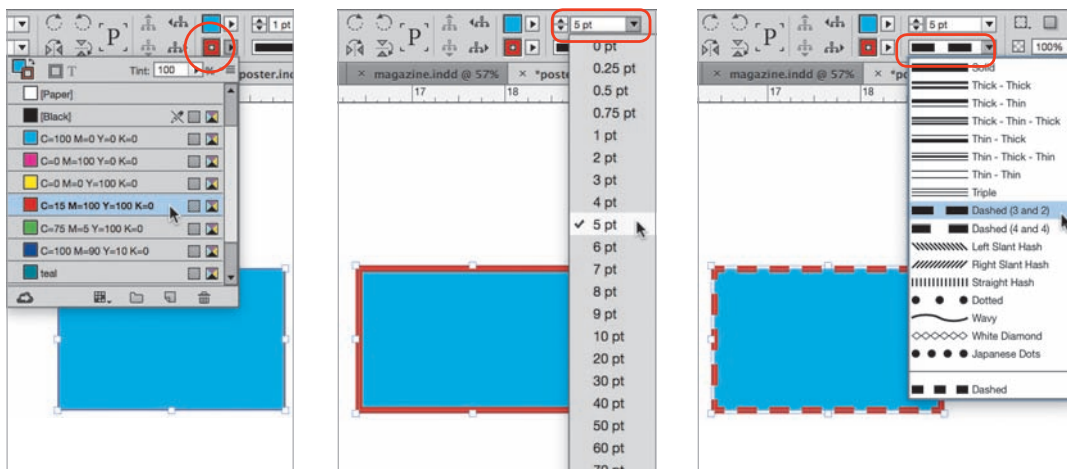
Aby zmienić kolor wypełnienia (rysunek 1.19), wykonaj następujące czynności.

1. Zaznacz obiekt.
2. Kliknij strzałkę obok pola *Fill* (Wypełnienie) w panelu *Control* (Sterowanie). Możesz też kliknąć pole *Fill* (Wypełnienie) w panelu *Swatches* (Próbki) lub *Tools* (Narzędzia).
3. Wybierz próbkę koloru z paneli *Control* (Sterowanie) lub *Swatches* (Próbki).

Aby dostosować ustawienia obrysu (rysunek 1.20), postępuj następująco.

1. Zaznacz obiekt.
2. Kliknij pole *Stroke* (Obrys) w panelu *Control* (Sterowanie). Możesz też kliknąć pole *Stroke* (Obrys) w panelu *Swatches* (Próbki) lub *Tools* (Narzędzia).
3. Wybierz próbkę koloru z panelu *Control* (Sterowanie) (lub *Swatches* [Próbki]).
4. Wybierz grubość z listy *Width* (Szerokość) w panelu *Control* (Sterowanie) (lub panelu *Stroke* [Obrys]).
5. Wybierz typ obrysu z listy *Type* (Typ) w panelu *Control* (Sterowanie) (lub panelu *Stroke* [Obrys]).

W kolejnych rozdziałach zostaną bardziej szczegółowo omówione różne narzędzia ramek i kształtów, a także sposoby korzystania z kolorów.

Rysunek 1.20. Stosowanie kolorowego, kreskowanego obrysu za pomocą panelu Control (Sterowanie)

PANELE, PANELE I JESZCZE RAZ PANELE

InDesign zawiera ponad 50 różnych paneli, które dają dostęp do funkcji związanych z projektowaniem i produkcją. Jeśli w obszarze roboczym nie są wyświetlone konkretne panele, mamy do nich dostęp poprzez menu *Window (Okno)*.

Panele dotyczące tekstu, na przykład panel *Paragraph (Akapit)*, są też dostępne z poziomu menu *Type (Tekst)*. Ze względu na tak dużą liczbę dostępnych paneli menu *Window (Okno)* zawiera wiele podmenu, z których można wybrać potrzebny panel.

Każdy panel ma unikalne przeznaczenie. Oto przykłady.

- **Panel Swatches (Próbki)** — umożliwia zarządzanie kolorami dokumentu, włącznie z dodawaniem, edycją lub usuwaniem próbek kolorów.
- **Panel Pages (Strony)** — służy do nawigacji między stronami, do dodawania i usuwania stron, konfigurowania i stosowania stron wzorcowych oraz kontrolowania numeracji stron.
- **Panel Layers (Warstwy)** — umożliwia zarządzanie warstwami dokumentu, włącznie z dodawaniem, edycją, pokazywaniem, ukrywaniem, blokowaniem i odblokowywaniem warstw.
- **Panel Links (Łącza)** — umożliwia zarządzanie łącami do obrazów i grafik, a także oznaczanie wszelkich błędów związanych z łącami.
- **Panel Text Wrap (Oblewanie tekstem)** — umożliwia oblewanie tekstem obiektu, na przykład grafiki.
- **Panel Paragraph Styles (Style akapitowe)** — umożliwia formatowanie tekstu jednym kliknięciem.

Panele mogą być rozwinięte, zadokowane wzdłuż jednej z krawędzi okna aplikacji lub pływające. Mamy pełną kontrolę nad tym, które panele są widoczne oraz gdzie i jak są wyświetlone. W miarę wykonywania kolejnych projektów w programie InDesign okaże się, że z pewnych paneli korzystasz częściej i chciałbyś mieć do nich szybki dostęp. Dalej w tym rozdziale dowiesz się, jak zapisywać panele w postaci własnego obszaru roboczego.

Zadokowane panele są przyłączone do jednej z krawędzi ekranu. Przykładowo panel *Control (Sterowanie)* jest zadokowany u góry, panel *Tools (Narzędzia)* z lewej strony, a panele zawarte w domyślnych obszarach roboczych programu InDesign zwykle są zadokowane z prawej strony okna programu. Panele pływające można umieścić w dowolnym miejscu na ekranie; można nawet rozważyć umieszczenie ich na drugim monitorze.

A to musisz wykonać, by wyświetlić zadokowany panel (rysunek 1.21).

- Kliknij ikonę panelu. Po wyświetleniu panelu możesz przeciągnąć jego krawędzie, żeby go powiększyć (rysunek 1.22). Aby zamknąć panel, kliknij ponownie ikonę panelu lub kliknij podwójną strzałkę w górnej części grupy paneli.

Aby rozwinąć zadokowane panele (rysunek 1.23), wykonaj poniższe czynności.

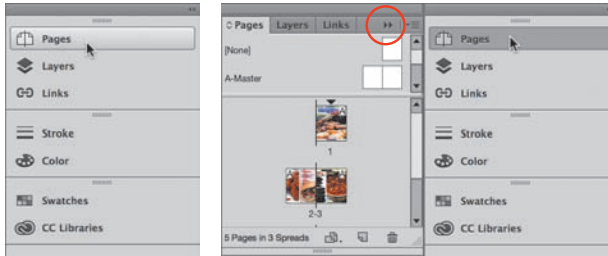
- Kliknij podwójną strzałkę w prawym górnym rogu panelu. Ponownie kliknij podwójną strzałkę, aby znów zwinąć panel.

▶ **Wideo 1.5**

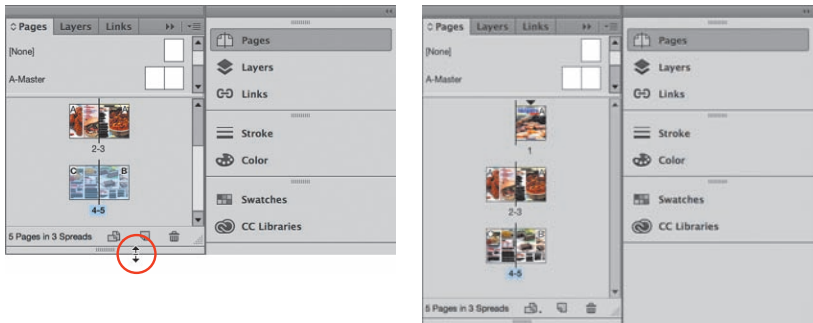
UWAGA:

Kompletne omówienie każdego panelu w programie InDesign można znaleźć w systemie pomocy programu.

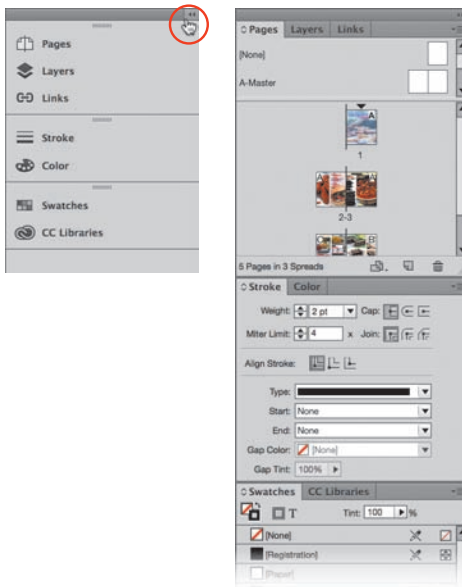
Rysunek 1.21. Kliknij ikonę zadokowanego panelu, aby wyświetlić ten panel

Rysunek 1.22. Przeciągnij krawędzie panelu, aby zmienić jego rozmiar

Rysunek 1.23. Rozwinięcie zadokowanego panelu po dwukrotnym kliknięciu podwójnej strzałki

Aby zadokować panel pływający (rysunek 1.24), postępuj następująco.

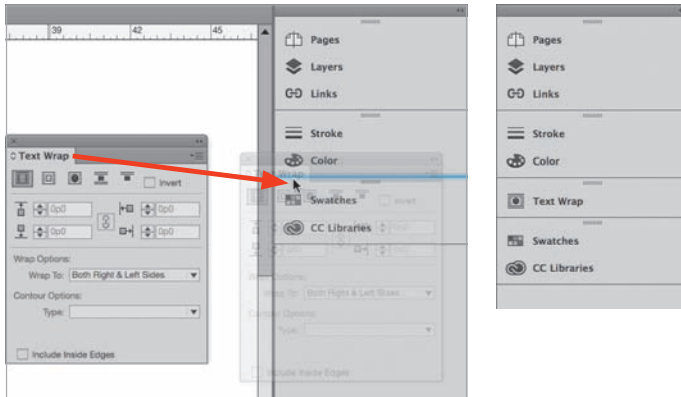
1. Zaznacz panel, klikając jego zakładkę.
2. Przeciągnij go do krawędzi okna i zwolnij przycisk myszy, gdy na ekranie pojawi się niebieska, pozioma lub pionowa linia.

Podobnie jak podczas dokowania paneli, chwytając zakładkę zadokowanego panelu, można go wyciągnąć poza obszar dokowania i w efekcie utworzyć panel pływający.

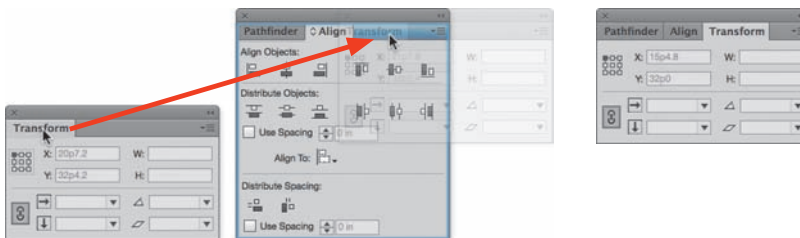
Wiele paneli w programie InDesign to panele zagnieżdżone w grupach paneli. Można budować własne grupy paneli lub dostosowywać istniejące.

Aby utworzyć grupę paneli (rysunek 1.25), wykonaj poniższe kroki.

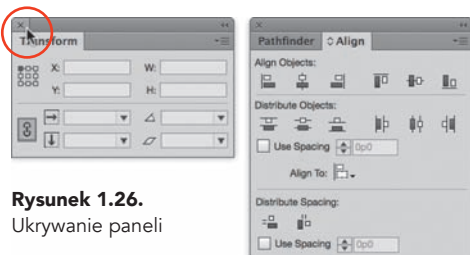
1. Chwyć zakładkę panelu i przeciągnij go nad pusty obszar obok zakładki panelu.
2. Przeciągnij panel na zadokowaną grupę paneli i zwolnij przycisk myszy, gdy w miejscu wstawienia w grupie paneli pojawi się niebieska pozioma linia.

Rysunek 1.24. Dokowanie panelu pływającego poprzez jego przeciągnięcie do zadokowanych paneli

Rysunek 1.25. Grupowanie paneli

Rysunek 1.26.
Ukrywanie paneli

WSKAZÓWKĄ:

Panele można też pokazywać i ukrywać, wybierając je z menu *Window* (*Okno*). Jeśli z lewej strony nazwy panelu znajduje się znak zaznaczenia, oznacza to, że panel jest już widoczny.

To musisz zrobić, by ukryć panele (rysunek 1.26).

1. Przeciągnij panel, chwytając jego zakładkę i wyciągnij go poza grupę.
2. Kliknij przycisk zamknięcia panelu.

W prawie wszystkich panelach znajdziesz menu, które zawiera listę poleceń związanych z konkretnym panelem (rysunek 1.27).

- Kliknij menu panelu, aby sprawdzić polecenia.

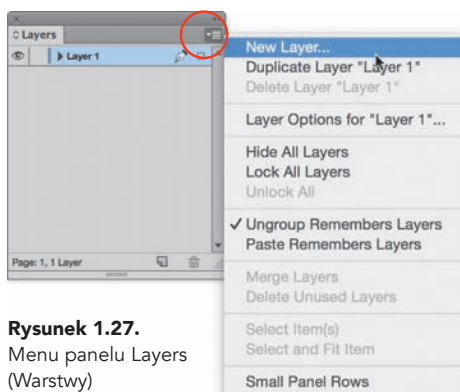
Niektóre polecenia mają postać przycisków, znajdujących się w dolnej części panelu. Wiele z nich jest dostępnych w kilku panelach. Przykładowo przycisk przedstawiający przewracaną stronę lub notatnik () znajduje się w panelach *Swatches* (*Próbki*), *Layers* (*Warstwy*) i *Paragraph Styles* (*Style akapitowe*). W każdym z wymienionych paneli przycisk ten ma podobne zastosowanie, czyli coś tworzy. Gdy go klikniemy, możemy utworzyć nową próbkę koloru, nową warstwę lub nowy styl.

Aby sprawdzić działanie tych przycisków w różnych panelach (rysunek 1.28), wykonaj następujące czynności.

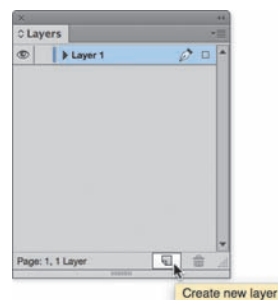
1. Wyświetl panel.
2. Umieść kursor nad przyciskiem.

Na ekranie pojawi się okienko podpowiedzi.

SKRÓT: Aby wyświetlić projekt bez obecności wszystkich paneli, naciśnij klawisz *Tab*. W ten sposób ukryjesz wszystkie panele widoczne na ekranie. Aby je ponownie wyświetlić, kliknij klawisz *Tab*. Aby wyświetlić i ukryć wszystkie panele z wyjątkiem paneli *Tools* (*Narzędzia*) i *Control* (*Sterowanie*), naciśnij *Shift+Tab* (zauważ, że ta metoda nie działa, jeśli wewnątrz tekstu znajduje się kursor wstawiania tekstu).

Rysunek 1.27.
Menu panelu Layers (Warstwy)

Rysunek 1.28. Okienko podpowiedzi wyświetla nazwę funkcji każdego przycisku znajdującego się w panelu

Jak się odnaleźć w dokumentacie

Jeśli w naszym projekcie na jednej stronie znajduje się duża ilość treści, z pewnością przyda się możliwość powiększania fragmentów strony. InDesign umożliwia powiększanie i przesuwanie dokumentu na kilka sposobów.

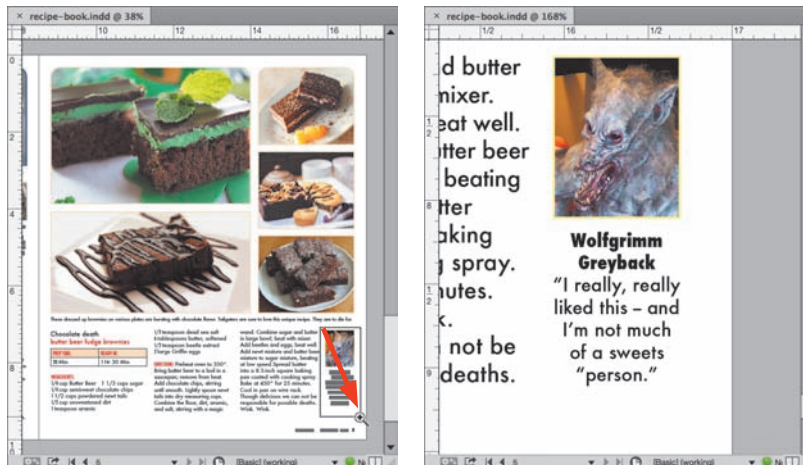
Poziom powiększenia dokumentu można zmienić za pomocą narzędzia *Zoom (Lupka)*.

1. Włącz narzędzie *Zoom (Lupka)* ().
2. Kliknij dowolny obiekt, który chcesz powiększyć.
Z każdym kliknięciem zwiększa się powiększenie. Powiększenie pożądanej części strony może wymagać wielokrotnego klikania.
3. Aby ponownie zmniejszyć podgląd strony, kliknij narzędziem *Zoom (Lupka)*, przytrzymując jednocześnie klawisz *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS).

Praktyczniejszy sposób powiększania określonego obszaru dokumentu jest następujący (rysunek 1.29).

1. Włącz narzędzie *Zoom (Lupka)*.
2. Narzędziem *Zoom (Lupka)* przeciągnij ramkę zaznaczenia wokół obszaru strony.
Obszar otoczony ramką zostanie wyśrodkowany w oknie dokumentu.
3. Aby szybko przywrócić poprzedni poziom powiększenia strony i wyśrodkować aktywną stronę w oknie dokumentu, wydaj polecenie *View/Fit Page In Window (Widok/Zmieść stronę w oknie)* lub naciśnij *Ctrl+0* (zero) (Windows) albo *Command+0* (zero) (Mac OS).

Wideo 1.7

Rysunek 1.29. Powiększanie określonej części strony poprzez narysowanie ramki zaznaczenia narzędziem *Zoom (Lupka)*

Technika wykorzystująca ramkę zaznaczenia sprawdza się dobrze podczas edycji dokumentów programu InDesign zawierających znaki korektorskie, na przykład plików PDF z komentarzami. Możemy w ten sposób wyświetlić całą stronę, znaleźć miejsce wymagające zmiany i szybko powiększyć ten obszar, aby edytować tekst.

Menu *View (Widok)* zawiera szereg innych opcji związanych z wyświetlaniem dokumentu.

Podczas projektowania raportów, książek lub czasopism przeznaczonych do druku wyświetlenie stron widzących (czyli projektu strony lewej i prawej, ułożonych obok siebie) ułatwi umieszczanie elementów projektu i uzyskanie rytmu, równowagi i harmonii projektu. Strony widzące są określane mianem **rozkładówki**.

Aby wyśrodkować aktywną rozkładówkę w oknie dokumentu (rysunek 1.30), wykonaj poniższe kroki.

- Wydadz polecenie *View/Fit Spread in Window (Widok/Zmieść strony widzące w oknie)* lub naciśnij *Ctrl+Alt+0* (Windows) albo *Command+Option+0* (Mac OS).

A to musisz zrobić, by ustawić poziom powiększenia na 100%.

- Wydadz polecenie *View/Actual Size (Widok/Rzeczywista wielkość)* lub naciśnij *Ctrl+1* (Windows) albo *Command+1* (Mac OS).

Aby zwiększyć poziom powiększenia o predefiniowaną wartość, postępuj następująco.

- Wydadz polecenie *View/Zoom In (Widok/Powiększ)* lub naciśnij klawisz *Ctrl* ze znakiem plus (+) (Windows) albo klawisz *Command* ze znakiem plus (+) (Mac OS).

Aby zmniejszyć poziom powiększenia o predefiniowaną wartość, wykonaj poniższe czynności.

- Wydadz polecenie *View/Zoom Out (Widok/Zmniejsz)* lub naciśnij klawisz *Ctrl* ze znakiem kreski (-) (Windows) albo klawisz *Command* ze znakiem kreski (-) (Mac OS). Pomyśl, że kreska reprezentuje znak minus, a z pewnością łatwiej zapamiętasz ten skrót.

SKRÓT:

Aby szybko zmniejszyć poziom powiększenia do 50%, naciśnij *Ctrl+5* (Windows) lub *Command+5* (Mac OS). Aby szybko zwiększyć poziom powiększenia do 200%, naciśnij *Ctrl+2* (Windows) lub *Command+2* (Mac OS).

Rysunek 1.30. Dopasowywanie strony (z lewej) i rozkładówki (z prawej) do rozmiarów okna dokumentu

Z listy *Zoom Level* (*Wielkość powiększenia*) na pasku aplikacji (rysunek 1.31) można wybrać jeden z predefiniowanych poziomów powiększenia. Można też wpisać własną wartość powiększenia.

Oto sposób na wybranie predefiniowanego poziomu powiększenia.

- Wybierz predefiniowaną wartość z listy *Zoom Level* (*Wielkość powiększenia*).

A to sposób, by ustawić niestandardową wartość powiększenia.

- Wpisz pożądaną poziom powiększenia w polu, a następnie naciśnij *Enter* (Windows) lub *Return* (Mac OS) (rysunek 1.31).

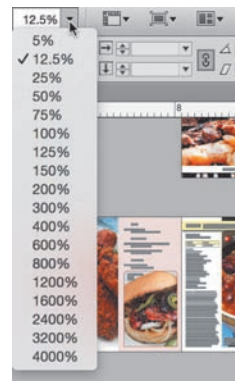
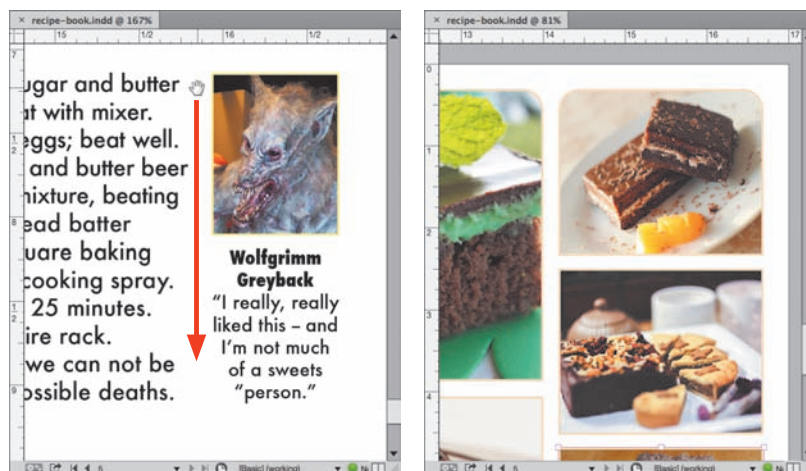
Podczas używania poleceń lub skrótów dotyczących poziomów powiększenia pamiętaj, że jeśli nic nie jest zaznaczone na stronie, powiększenie będzie dotyczyć środka strony lub rozkładówki. Jeśli na stronie umieszczone są zaznaczone obiekty lub w tekście znajduje się kursor wstawiania tekstu, powiększona strona zostanie wyśrodkowana względem środka tego elementu.

SKRÓT: Aby tymczasowo włączyć narzędzie *Zoom* (*Lupka*) podczas używania innego narzędzia, naciśnij *Ctrl* i klawisz spacji (Windows) lub *Command* i klawisz spacji (Mac OS). Aby zmniejszyć podgląd, dodaj do tej kombinacji klawisz *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS).

Po powiększeniu małej sekcji strony możesz skorzystać z narzędzia *Hand* (*Rączka*), aby przesunąć stronę w inne miejsce.

Aby wyświetlić niewidoczne części strony w oknie dokumentu (rysunek 1.32), wykonaj poniższe kroki.

1. Włącz narzędzie *Hand* (*Rączka*).
2. Przeciągnij, aby przesunąć podgląd w inne miejsce dokumentu.

Rysunek 1.31. Lista *Zoom Level* (*Wielkość powiększenia*) na pasku aplikacji

UWAGA:

W zależności od ustawień systemu operacyjnego niektóre skróty klawiszowe mogą być w konflikcie ze skrótami zdefiniowanymi w systemie.

Rysunek 1.32. Przeciągnij narzędziem *Hand* (*Rączka*), aby przenieść się do innego miejsca na stronie

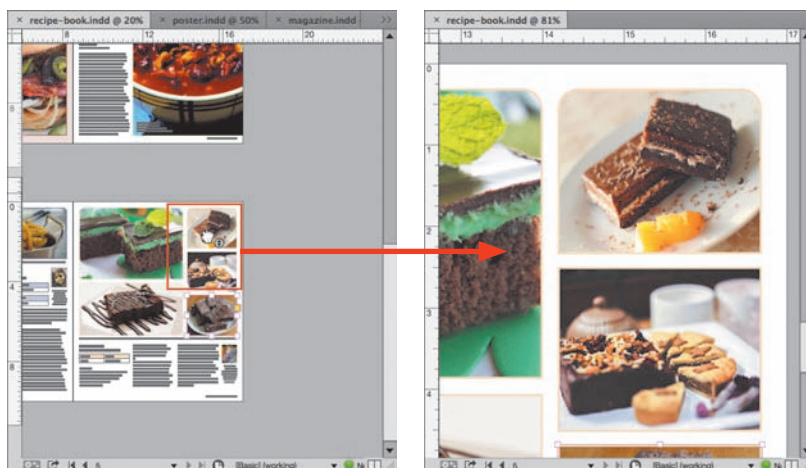
Narzędzie *Hand (Rączka)* można też traktować jak użyteczne narzędzie do powiększania, które daje kontrolę nad poziomem powiększenia i umożliwia przesuwanie podglądu na stronie lub innych stronach. Obszar, który będzie wyświetlony w oknie dokumentu, jest oznaczony czerwoną ramką.

Aby skorzystać z ulepszonych powiększenia (rysunek 1.33), wykonaj następujące kroki.

1. Po powiększeniu strony włącz narzędzie *Hand (Rączka)*, po czym kliknij i przytrzymaj przycisk myszy, aby uzyskać dostęp do dodatkowych funkcji narzędzia.
2. Naciśnij klawisz strzałki w górę lub w dół, aby zmienić poziom powiększenia.
3. Przeciągnij czerwony prostokąt w inne miejsce na stronie.

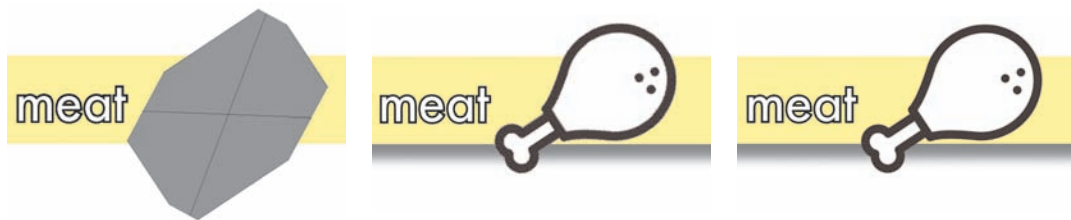
SKRÓT: Aby włączyć narzędzie *Hand (Rączka)*, naciśnij klawisz spacji. Jeśli edytujesz tekst narzędziem *Type (Tekst)*, naciśnij zamiast tego *Alt* i klawisz spacji (Windows) lub *Option* i klawisz spacji (Mac OS).

Rysunek 1.33. Użycie ulepszonych powiększenia w celu szybkiego przejścia do innego miejsca w dokumencie

▶ Video 1.8

Po powiększeniu grafiki czasem możemy zauważyć poszarpane krawędzie. Grafika rastrowa, wektorowa i efekty przezroczystości (na przykład efekty cienia) są wyświetlane zgodnie z ustawieniem *View/Display Performance (Widok/Wydajność wyświetlania)*, które ma domyślnie wartość *Typical Display (Wyświetlanie typowe)*. Wartość opcji *Display Performance (Wydajność wyświetlania)* można zmienić na *High Quality (Wysoka jakość)*, lecz należy mieć przy tym na uwadze, że może to spowolnić odświeżenie zawartości dokumentu podczas zmiany stron.

Rysunek 1.34. Od lewej do prawej: podglądy Fast (Szybkie wyświetlanie), Typical (Wyświetlanie typowe) i High Quality (Wysoka jakość) zastosowane na poziomie dokumentu

Opcja *Display Performance* (Wydajność wyświetlania) może przyjmować jedną z trzech wartości.

- **Fast Display (Szybkie wyświetlanie)** — grafika i obrazy są szare, a efekty przezroczystości nie są widoczne. Podczas adiustacji publikacji to ustawienie gwarantuje widoczność samego tekstu.
- **Typical Display (Wyświetlanie typowe)** — grafika i efekty przezroczystości są wyświetlane w niskiej rozdzielczości. Jest to domyślne ustawienie, które sprawdza się dobrze w pośpiesznej pracy. Daje szybki podgląd położenia i kadrowania obrazów, a także gwarantuje szybsze renderowanie stron.
- **High Quality Display (Wysoka jakość)** — wysoka rozdzielczość. Grafika wektorowa jest wyraźna i widać szczegóły, co ułatwia jej precyzyjne umieszczenie w projekcie. Podczas prezentowania projektu klientowi na ekranie to ustawienie gwarantuje podgląd najwyższej jakości.

Wydajność wyświetlania można zmienić na poziomie dokumentu lub obiektu.

Oto czynności, które należy wykonać, aby zmienić wydajność wyświetlania:

- **na poziomie dokumentu** — wybierz opcję z menu *View/Display Performance* (Widok/Wydajność wyświetlania),
- **na poziomie zaznaczonego obiektu** — wybierz opcję z menu *Object/Display Performance* (Obiekt/Wydajność wyświetlania).

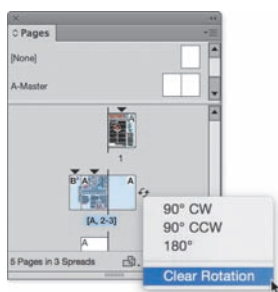
Załóżmy, że na dwóch stronach musisz ułożyć elementy stykające się ze sobą, na przykład kupon rabatowy w zakładce czasopisma lub szeroką tabelę, która lepiej się prezentuje na dwóch sąsiadujących stronach. Praca z takimi elementami może być naprawdę trudna. Nie przejmuj się jednak! Nie musisz przekrzywiać głowy, aby zobaczyć całość, wystarczy obrócić dokument. Rozkładówki można obracać o 90° i 180°, zgodnie z ruchem wskazówek zegara lub przeciwnie do niego. Ułatwia to podgląd treści.

Aby obrócić rozkładówkę (rysunek 1.35), wykonaj poniższe kroki.

1. Zaznacz rozkładówkę w panelu *Pages (Strony)*.
2. Wyдай polecenie *View/Rotate Spread View* (Widok/Obróć strony widzące) i wybierz jedną z opcji obrotu.

Rysunek 1.35. Obracanie rozkładówki o 90° zgodnie z ruchem wskazówek zegara, aby ułatwić pracę nad projektem kuponu rabatowego

Rysunek 1.36. Anulowanie obrotu

Rysunek 1.37. Panel Pages (Strony)

Aby anulować obrót, wykonaj jedną z poniższych czynności.

- Kliknij prawym przyciskiem myszy (Windows) lub kliknij po naciśnięciu klawisza *Control* (Mac OS) rozkładówkę w panelu *Pages (Strony)* i wybierz opcję *Clear Rotation (Wyczyść obrót)* (rysunek 1.36).
- Wyдай polecenie *View/Rotate Spread/Clear Rotation (Widok/Obróć strony widzące/Wyczyść obrót)*.

Podczas pracy z dłuższymi dokumentami, na przykład biuletynami, raportami, książkami lub czasopismami elektronicznymi, za pomocą panelu *Pages (Strony)* (rysunek 1.37) można wstawić nowe strony, szybko przenieść strony lub szybko wyświetlić stronę w oknie dokumentu.

To musisz zrobić, aby uzyskać dostęp do strony w dokumentcie.

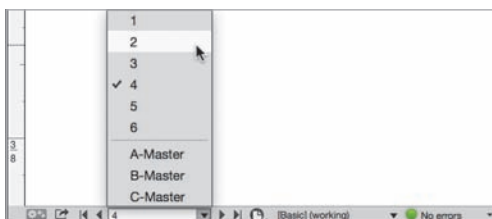
- Kliknij dwukrotnie miniaturę strony w panelu *Pages (Strony)*.
- Kliknij dwukrotnie numer znajdujący się poniżej rozkładówki, aby wyświetlić obydwie strony rozkładówki w oknie dokumentu.

Panel *Pages (Strony)* jest też wykorzystywany do zastosowania stron wzorcowych na stronach dokumentu. **Strony wzorcowe** zawierają wspólne elementy projektu, takie jak numery stron, nagłówki i stopki. Więcej informacji na temat używania stron wzorcowych można znaleźć w rozdziale 4.

Oprócz panelu *Pages (Strony)*, InDesign oferuje kilka innych sposobów nawigacji między stronami w dokumencie.

Aby przemieszczać się między stronami:

- skorzystaj z pionowych i poziomych pasków przewijania,
- skorzystaj z paska stanu w dolnej części okna dokumentu (rysunek 1.38),
- wydaj polecenie *Layout/Go To Page (Układ/Przejdź do strony)*, wpisz numer strony i kliknij *OK*,
- wydaj polecenie *Layout/First Page (Układ/Pierwsza strona)*, *Previous Page (Poprzednia strona)*, *Next Page (Następna strona)* i tak dalej.

Rysunek 1.38. Użycie paska stanu do nawigacji między różnymi stronami

Dostosowywanie obszaru roboczego, skrótów klawiszowych i menu

★ Umiejętność ACA 3.3

▶ **Wideo 1.5**

W kolejnym rozdziale zaczniesz pracę nad pierwszym projektem w programie InDesign. Wcześniej jednak poświęć kilka minut na dostosowanie programu do swoich potrzeb. W tym celu utworzysz własny obszar roboczy, w którym zdefiniujesz swoje skróty klawiszowe, wyświetlisz ulubione panele, a nawet podświetlisz menu.

Ponieważ panele w programie InDesign są bardzo specyficzne dla określonych zadań, nie powinno dziwić, że niektóre panele służą do pracy nad projektami przeznaczonymi dla różnych typów mediów. Przykładowo InDesign pozwala tworzyć interaktywne pliki PDF lub e-booki z animacjami, które wymagają użycia specyficznych paneli, takich jak *Buttons And Forms (Przyciski i formularze)* lub *Animation (Animacja)*. Firma Adobe zadbała o zdefiniowanie kilku obszarów roboczych, odpowiednich do różnego rodzaju prac lub zadań, jakie możemy wykonywać w programie, a jednocześnie ułatwiła dostęp do odpowiednich paneli.

Przełącznik obszarów roboczych, znajdujący się na pasku aplikacji, umożliwia przełączanie się między różnymi obszarami roboczymi, z których każdy ma własny układ paneli.

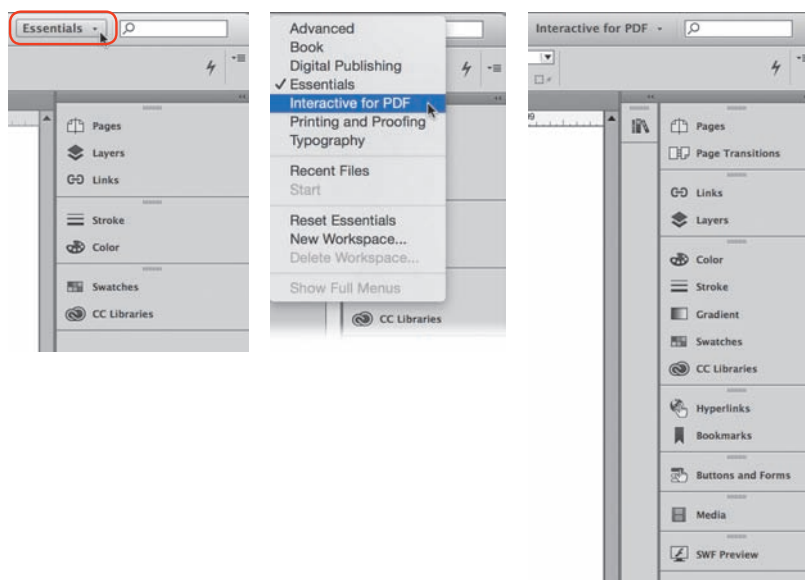
Aby zmienić obszar roboczy, wykonaj jedną z poniższych czynności.

- Kliknij przełącznik obszarów roboczych i wybierz obszar roboczy (rysunek 1.39).
- Wydad polecenie *Window/Workspace (Okno/Obszar roboczy)* i wskaż obszar roboczy.

Włącz obszar roboczy *Interactive For PDF (Interaktywny dla PDF)*.

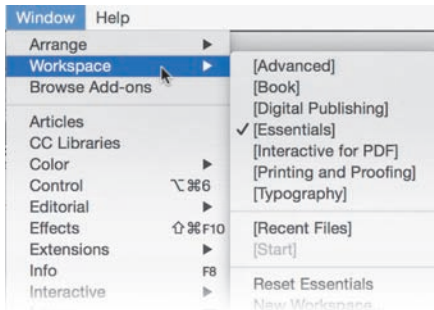
Czy widzisz jakieś panele, które są niepotrzebne podczas przygotowywania publikacji do druku?

Rysunek 1.39. Użycie przełącznika obszarów roboczych na pasku aplikacji w celu zmiany obszaru roboczego

Oto domyślne obszary robocze dostępne w programie InDesign (rysunek 1.40).

- **Essentials (Podstawy)**. Domyślnie zawiera panele *Pages (Strony)*, *Layers (Warstwy)*, *Links (Łącza)*, *Stroke (Obrys)*, *Color (Kolor)*, *Swatches (Próbki)* i *CC Libraries (Biblioteki CC)*.
- **Advanced (Zaawansowany)**. Zawiera te same panele, co obszar roboczy *Essentials (Podstawy)*, a także *Gradient*, *Effects (Efekty)*, *Object Styles (Style obiektu)*, *Paragraph Styles (Style akapitowe)* i *Character Styles (Style znakowe)*. W obszarze roboczym *Advanced (Zaawansowany)* nie jest dostępny panel *Color (Kolor)*.
- **Book (Księga)**. Zawiera dodatkowo panele *Cross-References (Odsyłacze)*, *Conditional Text (Tekst warunkowy)*, *Index (Indeks)* i *Bookmarks (Zakładki)*.

Rysunek 1.40. Domyślne obszary robocze programu InDesign

- **Digital Publishing (Publikacje cyfrowe).** Zawiera dodatkowo panele *Animation (Animacja)*, *Timing (Synchronizacja)*, *Media (Multimedia)*, *Object States (Stany obiektów)* i wiele więcej.
- **Interactive for PDF (Interaktywny dla PDF).** Zawiera panele, które obsługują tworzenie interaktywnych plików PDF, na przykład *Page Transitions (Przejścia stron)*, *Buttons And Forms (Przyciski i formularze)* i *Media (Multimedia)*.
- **Printing and Proofing (Drukowanie i sprawdzanie).** Zawiera panele umożliwiające weryfikację dokumentów przed przesłaniem do druku, takie jak *Separations Preview (Podgląd rozbarwień)*, *Trap Presets (Predefiniowane ustawienia zalewki)* i *Preflight (Inspekcja wstępna)*.
- **Typography (Typografia).** Ten obszar roboczy jest skoncentrowany na pracy z tekstem i zawiera panele *Glyphs (Glify)*, *Story (Wątek)*, *Paragraph (Akapit)*, *Paragraph Styles (Style akapitowe)*, *Character (Typografia)* i *Character Styles (Style znakowe)*.

UWAGA:

InDesign CC (2015.2) zawiera dodatkowo obszar roboczy *Recent Files (Ostatnie pliki)*, który oferuje szybki i łatwy dostęp do plików, nad którymi pracowaliśmy niedawno. Obszar ten zawiera panel *Recent Files (Ostatnie pliki)*.

★ Umiejętność ACA 3.3

▶ **Wideo 1.9**

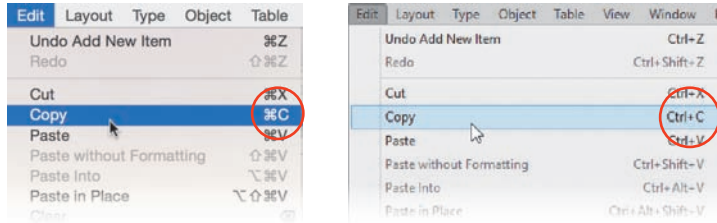
Używanie skrótów

W kolejnych rozdziałach z pewnością zauważysz przydatne wskazówki, które zwykle zawierają skróty klawiszowe. Naciskając klawisze skrótów, możemy przejść do menu czy podmenu i zwykle szybciej wydać określone polecenie. Istnieją skróty globalne, które są jednakowe w wielu różnych aplikacjach, a które już możesz znać. Oto one.

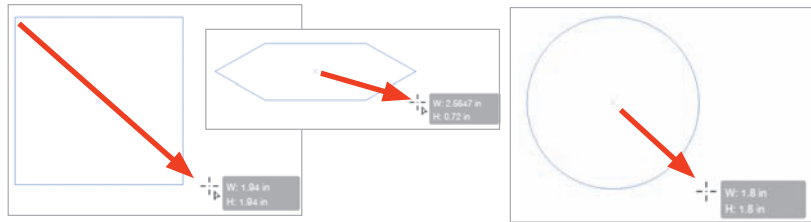
- **Wytnij.** *Ctrl+X* (Windows) lub *Command+X* (Mac OS).
- **Kopiuj.** *Ctrl+C* (Windows) lub *Command+C* (Mac OS).
- **Wklej.** *Ctrl+V* (Windows) lub *Command+V* (Mac OS).
- **Drukuj.** *Ctrl+P* (Windows) lub *Command+P* (Mac OS).

Obok wielu poleceń menu (rysunek 1.41) wyświetlone są skróty klawiszowe, a po wskazaniu kursorem narzędzia w panelu *Tools (Narzędzia)* wyświetlony zostanie skrót umożliwiający włączenie tego narzędzia.

Rysunek 1.41. Skróty klawiszowe dla poleceń menu w systemie Mac OS (z lewej) i Windows (z prawej)

Rysunek 1.42. Rysowanie kształtów z przytrzymanymi klawiszami Shift+Alt (Windows) lub Shift+Option (Mac OS)

Klawisze *Shift* i *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS) mają własne dodatkowe funkcje (rysunek 1.42). Oto przykłady.

- Po naciśnięciu i przytrzymaniu klawisza *Shift* można wymusić ruchy poziomy, pionowy i pod kątem 45°.
- Po naciśnięciu i przytrzymaniu klawisza *Shift* podczas rysowania kształtu za pomocą narzędzi *Rectangle* (*Prostokąt*) lub *Ellipse* (*Elipsa*) można utworzyć kwadraty i koła.

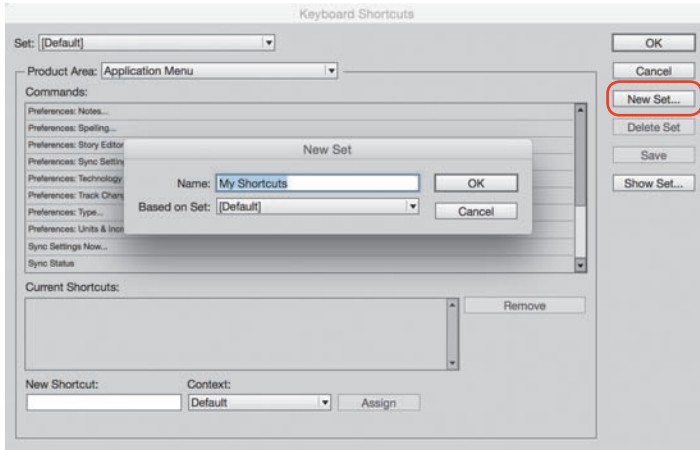
Użyj klawiszy *Alt* (Windows) lub *Option* (Mac OS) do:

- kopiowania zaznaczonych obiektów podczas ich przeciągania,
- rysowania kształtów od środka.

Kombinacja klawiszy *Shift+Alt* (Windows) lub *Shift+Option* (Mac OS) umożliwia:

- kopiowanie i ograniczenie ruchu do kierunków poziomego lub pionowego podczas przeciągania zaznaczonego obiektu,
- rysowanie kół lub kwadratów od środka.

Obok poleceń menu, dla których są dostępne skróty klawiszowe, widoczne są te skróty. Obok na przykład polecenia *Object/Lock* (*Obiekt/Zablokuj*) widoczny jest skrót *Ctrl+L* (Windows) lub *Command+L* (Mac OS). Jednak dla wielu poleceń menu, szczególnie dla poleceń w menu paneli, nie zdefiniowano skrótów. Jeśli dla funkcji, z której korzystasz, nie zdefiniowano skrótu, praca może okazać się bardzo żmudna. Załóżmy, że podczas projektowania formularza musisz często korzystać z polecenia *Interactive/Convert To Check Box* (*Interaktywne/Konwertuj na pole wyboru*) z menu *Object* (*Obiekt*). Na szczęście możesz utworzyć własny skrót klawiszowy dla dowolnego polecenia, które go nie posiada.

Rysunek 1.43. Tworzenie własnego zestawu skrótów klawiszowych

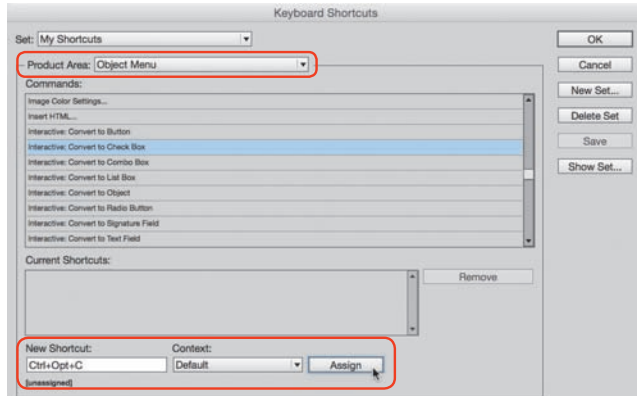
Zanim dodasz nowe skróty, musisz najpierw utworzyć nowy zestaw skrótów klawiszowych (rysunek 1.43).

1. Wydadz polecenie *Edit/Keyboard Shortcuts* (*Edycja/Skróty klawiaturowe*).
2. Kliknij *New Set* (*Nowy zestaw*).
3. Wpisz nazwę w polu *Name* (*Nazwa*) w oknie dialogowym *New Set* (*Nowy zestaw*).
4. Nie zmieniaj wartości *[Default]* (*[Domyślny]*) na liście *Based On Set* (*Na podstawie zestawu*). W ten sposób można zagwarantować, że zestaw będzie zawierać wszystkie domyślne skróty dostępne w programie InDesign.
5. Kliknij *OK*; nowy zestaw zostanie uaktywniony.
6. Kliknij *OK* ponownie, aby zamknąć okno dialogowe *Keyboard Shortcuts* (*Skróty klawiaturowe*).

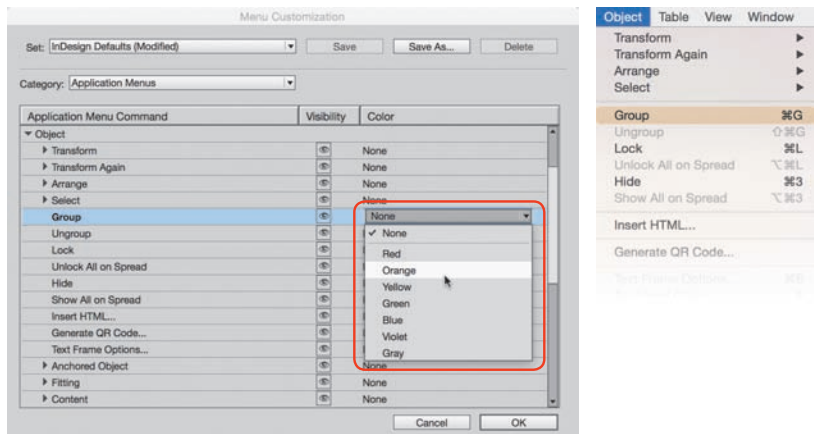
Aby dodać własne skróty klawiszowe (rysunek 1.44), wykonaj poniższe czynności.

1. Wydadz polecenie *Edit/Keyboard Shortcuts* (*Edycja/Skróty klawiaturowe*).
2. Sprawdź, czy uaktywniony jest nowy zestaw skrótów, który utworzyłeś wcześniej.
3. Wybierz jedną z opcji dostępnych na liście *Product Area* (*Obszar produktu*).
4. Kliknij nazwę polecenia.
5. Kliknij w polu *New Shortcut* (*Nowy skrót*).
6. Naciśnij na klawiaturze klawisze nowego skrót.
7. Kliknij *Assign* (*Przypisz*), aby umieścić nowy skrót w sekcji *Current Shortcuts* (*Bieżące skróty*).
8. Kliknij *OK*.

Rysunek 1.44. Dodawanie własnych skrótów klawiszowych dla polecenia Convert To Checkbox (Konwertuj na pole wyboru)

Rysunek 1.45. Dostosowywanie wyglądu menu w programie InDesign

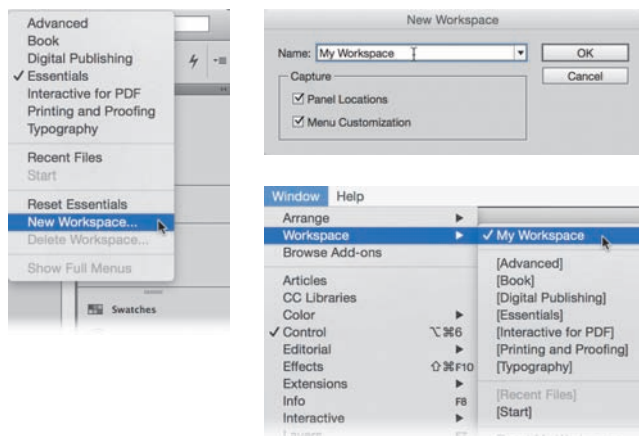
Oprócz dostosowywania skrótów klawiszowych, można też dostosować wygląd menu (rysunek 1.45). Menu można ukryć lub podświetlić kolorem.

Aby edytować menu, wykonaj następujące kroki.

1. Wydadź polecenie *Edit/Menus (Edycja/Menu)*.
2. Wybierz kategorię z menu *Category (Kategoria)* w oknie dialogowym *Menu Customization (Dostosowanie menu)*.
3. Kliknij trójkąt z lewej strony napisu *Application Menu Command (Polecenie menu aplikacji)*.
4. Kliknij ikonę widoczności, aby ukryć menu.
5. Kliknij nazwę koloru i wybierz kolor z listy.
6. Kliknij *OK*.

Wiesz już wszystko na temat menu, skrótów i dostosowywania paneli, jesteś zatem gotów do utworzenia własnego obszaru roboczego. Znajdź ulubione panele, zgrupuj je zgodnie z upodobaniem i utwórz własny obszar roboczy, który będziesz mógł później wykorzystać (rysunek 1.46).

▶ **Wideo 1.6**

Rysunek 1.46. Tworzenie własnego obszaru roboczego, zawierającego wszystkie ulubione panele i ustawienia menu

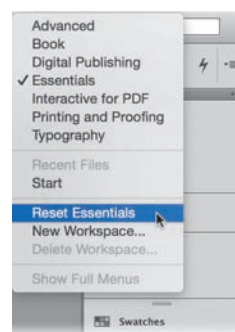
Aby zapisać obszar roboczy, wykonaj następujące czynności.

1. Wyświetl i rozmieść panele zgodnie z upodobaniem.
2. Wybierz opcję *New Workspace* (*Nowy obszar roboczy*) z przełącznika obszarów roboczych lub z menu *Window/Workspace* (*Okno/Obszar roboczy*).
3. Wpisz nazwę obszaru roboczego w oknie dialogowym *New Workspace* (*Nowy obszar roboczy*) i zaznacz opcje *Panel Locations* (*Położenie paneli*) oraz *Menu Customization* (*Dostosowanie menu*).
4. Zaznaczenie opcji *Panel Locations* (*Położenie paneli*) gwarantuje zapamiętanie położenia paneli w definicji obszaru roboczego. *Menu Customization* (*Dostosowanie menu*) zachowuje dowolne zmiany dotyczące kolorów lub widoczności menu.
5. Kliknij *OK*, aby zapisać obszar roboczy.

Nowy obszar roboczy zostanie uaktywniony.

InDesign jest bardzo inteligentnym programem, który rozpoznaje wykorzystywany obszar roboczy, a także zapamiętuje zmianę położenia obiektów podczas pracy. Panel *Paragraph Styles* (*Style akapitowe*) mógł zostać wyciągnięty z zadokowanych paneli i obecnie może być panelem pływającym, a może zwiększył wysokość panelu *Pages* (*Strony*)? Gdy zamkniesz i ponownie uruchomisz InDesign, obszar roboczy nie zostanie przywrócony do pierwotnej postaci. InDesign zakłada, że specjalnie pozostawiłeś pływający panel *Paragraph Styles* (*Style akapitowe*).

Przy porządkowaniu obszarów roboczych możesz skorzystać ze zwykłej funkcji resetowania (rysunek 1.47).

Rysunek 1.47. Porządkowanie bieżącego obszaru roboczego poprzez jego resetowanie

Aby zresetować obszar roboczy, wykonaj poniższe kroki.

- Wybierz opcję *Reset Workspace* (Wyzerań [Nazwa obszaru roboczego]) z przełącznika obszarów roboczych lub z menu *Window/Workspace* (Okno/Obszar roboczy).

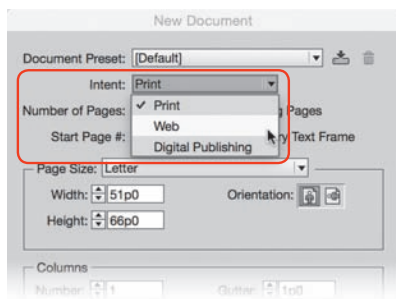
★ Umiejętność ACA 4.1

Zanim zaczniesz

▶ **Wideo 1.9**

Rozpoczynając każdy projekt publikacji przeznaczonej do druku lub multimedialnej, będziesz się zastanawiać nad metodą konwersji projektowanego dokumentu. Może stworzysz interaktywny e-book, reklamę drukowaną w czasopiśmie, a może projekt przeznaczony na tablet, na przykład iPad?

Odpowiedź na to pytanie ułatwi wybór odpowiedniego rozmiaru strony, jednostek miary, na przykład pikseli lub cali, a także wybór odpowiedniego trybu kolorów dla grafiki.

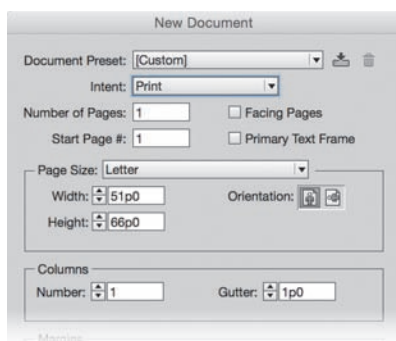
Rysunek 1.48. Lista Intent (Metoda konwersji) w oknie dialogowym New Document (Nowy dokument)

Podczas tworzenia nowego dokumentu (*File/New/Document* [Plik/Nowy/Dokument]) metodę konwersji ustawia się w górnej części okna dialogowego *New Document* (Nowy dokument) (rysunek 1.48). Okno dialogowe *New Document* (Nowy dokument) omówimy szczegółowo w kolejnym rozdziale, dlatego teraz przedstawimy tylko podstawowe różnice między ustawieniami.

Print (Druk)

Metodę konwersji *Print* (Druk) należy wybrać, jeśli planujemy utworzenie publikacji przeznaczonej do druku komercyjnego, cyfrowego lub na drukarce biurkowej. Po wybraniu tej opcji InDesign zastosuje w utworzonym dokumencie poniższe ustawienia.

- Domyślnym modelem kolorów w panelu *Swatches* (Próbki) będzie CMYK.
- *Transparency Blend Space* (Przestrzeń mieszania przezroczystości) będzie mieć wartość *Document CMYK* (Dokument CMYK) (*Edit/Transparency Blend Space* [Edycja/Przestrzeń mieszania przezroczystości]). Więcej informacji na temat przezroczystości znajdziesz dalej w tej książce.
- Lista *Page Size* (Rozmiar strony) zawiera standardowe rozmiary stron drukowanych, na przykład *Letter*, domyślne jednostki w dokumencie to pika (p), a w polskiej wersji milimetry (mm) (rysunek 1.49).

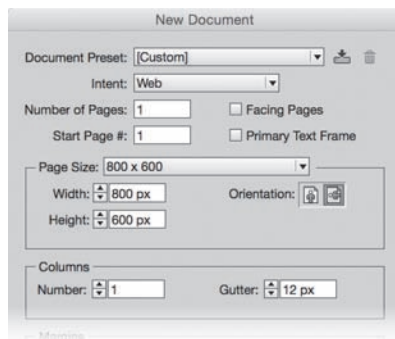

Rysunek 1.49. Okno dialogowe New Document (Nowy dokument) po wybraniu metody konwersji Print (Druk)

Web (Internet)

Opcja *Web (Internet)* jest przydatna podczas projektowania dokumentów przeznaczonych do przeglądania online. Może to być interaktywny dokument PDF, dostępny w intranecie lub e-book przeznaczony do wyświetlania na czytniku. Po wybraniu tej opcji InDesign zastosuje w utworzonym dokumencie następujące ustawienia:

- Domyślnym modelem kolorów w panelu *Swatches (Próbki)* będzie RGB.
- *Transparency Blend Space (Przestrzeń mieszania przezroczystości)* będzie mieć wartość *Document RGB (Dokument RGB)* (*Edit/Transparency Blend Space [Edycja/Przestrzeń mieszania przezroczystości]*).
- Lista *Page Size (Rozmiar strony)* będzie zawierać standardowe rozmiary monitorów, takie jak 800×600 px, 1024×768 px, a jednostką miary będą piksele (*px [piks]*) (rysunek 1.50).

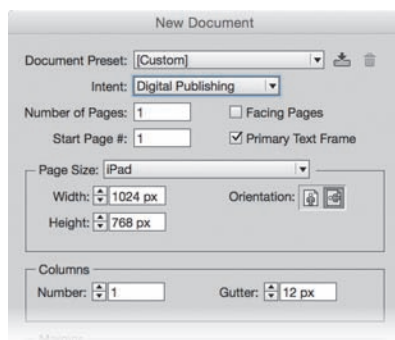

Rysunek 1.50. Okno dialogowe New Document (Nowy dokument) po wybraniu metody konwersji Web (Internet)

Digital Publishing (Urządzenia mobilne)

Podczas projektowania publikacji dla urządzeń mobilnych lub tabletów należy wybrać metodę konwersji *Digital Publishing (Urządzenia mobilne)* w oknie dialogowym *New Document (Nowy dokument)* (*File/New/Document [Plik/Nowy/Dokument]*). Po wybraniu tej opcji InDesign zastosuje w utworzonym dokumencie następujące ustawienia:

- Domyślnym modelem kolorów w panelu *Swatches (Próbki)* będzie RGB.
- *Transparency Blend Space (Przestrzeń mieszania przezroczystości)* będzie mieć wartość *Document RGB (Dokument RGB)* (*Edit/Transparency Blend Space [Edycja/Przestrzeń mieszania przezroczystości]*).
- Lista *Page Size (Rozmiar strony)* będzie zawierać standardowe rozmiary urządzeń mobilnych, takich jak iPhone, iPad, Kindle i urządzeń działających pod kontrolą systemu Android, a jednostką miary będą piksele (*px [piks]*) (rysunek 1.51).

Rysunek 1.51. Okno dialogowe New Document (Nowy dokument) po wybraniu metody konwersji Digital Publishing (Urządzenia mobilne)

Skorowidz

- A**
Adobe Capture CC, 86
Adobe Color, 86, 319, 320
Adobe Creative Cloud, *Patrz:* biblioteka
 Creative Cloud, panel Biblioteki CC
Adobe Digital Publishing Solution, 3, 284, 293
Adobe Flash Player, 387
Adobe Illustrator, 62, 63, 226, 241
Adobe Illustrator Draw, 226
Adobe InDesign CC
 dokumentacja, xi
 instalowanie, x
 ustawienia domyślne, xii, 45
Adobe Media Encoder, 279
Adobe Photoshop, 62, 63, 226, 241
Adobe Sketch, 226
Adobe Typekit, 69, 322
akapit, 70, 329
 formatowanie, *Patrz:* tekst
 formatowanie akapitu
 na szerokość kilku łamów, 142
 odstęp, 70, 153, 328
 wcięcie, 155, 156, 328
 wiszące, 156
 wyrównanie, 70, 329
animacja, 265
 eksportowanie, 288, 291
 predefiniowana, 267
 prewka, 271
 sterowanie czasem, 270
 tworzenie, 266, 267
 właściwości, 273, 274
- B**
biblioteka
 Creative Cloud, x, 87, 93, 241, 245,
 Patrz też: panel Biblioteki CC
 dodawanie elementów, 246
 tworzenie, 245
 używanie elementów, 248
 zmiana nazwy elementu, 247
objektowa, 241
 dodawanie elementów, 242
 dodawanie informacji, 243
 tworzenie, 242
 używanie elementów, 244
burza mózgów, 358, 359
- C**
CMYK, 32, 36, 57, 135, 317
CSS, 289
cytat, 155
czasopismo, 80, 121
zcionka, 68
 antykwa linearna, 324
 bezszerofowa, 323
 brakująca, 110
 dekoracyjna, 325
 egipcjanka, 324
 gotycka, 324
 krój, 322
 o stałej szerokości znaków, 324
 pisanka kaligraficzna, 324
 pisma odręcznego, 324
 szeryfowa, 323
 Typekit, *Patrz:* Adobe Typekit
- D**
dingbat, 325
dokument
 inspekcja wstępna, *Patrz:* inspekcja
 wstępna, panel Inspekcja wstępna
 łam, *Patrz:* lam
 margines, 37, 38
 metoda konwersji, 32, 36
 Digital Publishing, *Patrz:*
 dokument metoda konwersji
 Urządzenia mobilne
 Druk, 32
 Internet, 33, 57, 264
 Print, *Patrz:* dokument metoda
 konwersji Druk
 Urządzenia mobilne, 33, 57, 264
 Web, *Patrz:* dokument metoda
 konwersji Internet
 obszar informacji, 39
 otwieranie, 4
 powiększanie, 19, 20
 przesuwanie, 19, 21
 sposób wyświetlania, 5, 7
 tworzenie, 32, 36, 37, 39, 264
 układ alternatywny, *Patrz:* układ
 alternatywny
 domena publiczna, 351, 352
 dzielenie wyrazów, 161, 329
 wylączenie, 161, 162
- E**
e-book, 265
edytor wątków, 146
efekt, 106, 107
 usuwanie, 108
element
 interaktywny, 162
 tworzenie, 164
 sztuki, 301, 302, 329
 wzorcowy, 124, 126, 131
 przesłanie, 131
- F**
figura geometryczna, *Patrz:* koło, kształt,
 kwadrat, narzędzie Elipsa, narzędzie
 Prostokąt, narzędzie Wielokąt
forma, 302, 311
format
 AI, 63, 64
 AIFF, 278
 ARTICLE, 293
 ASE, 92, 93
 DOC, 184, 185, 186
 DOCX, 184, 185, 186
 DPS 2015, 278, 282, 284, 293
 EPS, 64, 82
 EPUB, 265, 288, 323
 o stałym układzie, 265, 276, 278,
 288
 z funkcją ponownego wlewania
 tekstu, 265
F4V, 276
FLV, 276
GIF, 64
JPEG, 63, 64, 259, 261
MOV, 276
MP3, 278
MP4, 276
PDF, 63, 64, 73, 82
 interaktywny, 162, 170, 265, 276,
 278
PDF/X, 75
PNG, 64, 259, 260
PSD, 63, 64
RTF, 183, 184, 185, 186
SWE, 276, 387, 388
 umieszczanie w dokumencie, 390
TIFF, 63
TXT, 183, 184, 185, 186
WAV, 278
XLS, 184
XLSX, 184
formularz interaktywny, 121, 265, 369
pole, *Patrz:* pole
 tworzenie, 162, 164
- G**
glif, 240, 325
gradient, 61
 tworzenie, 61, 62, 175
grafika, 62
 kadrowanie, 67
 położenie wewnątrz ramki, 68
 przezroczystość, *Patrz:*
 przezroczystość
 rastrowa, 62
 rozdzielczość, *Patrz:* rozdzielczość
 skalowanie, 68
 tryb kolorów, 32
 umieszczanie w ramce, 148
 pustej, 64, 65
 wektorowa, 62
 wydajność wyświetlania, 22, 23
 zakres tonalny, 36
gwiazda, 102, 103
- H**
harmonia kolorów, 318
hiperłącze, 256
 klikalne, 257, 258, 265
 na podstawie obiektu, 258
 tekstowe, 257
- I**
ideogram, 310
indeks, 223, 265
 generowanie, 382
 pozycja, 379, 380
 usuwanie, 384
 tworzenie, 379

uaktualnianie, 385
znacznik, 379
inicjał, 152
inspekcja wstępna, 109, 111
plików księgi, 222
profil, 111, 112
interlinia, 70, 71, 94, 327
automatyczna, 72
zmiana, 94, 95
domyślna, 70, 72

J

JavaScript, 289
jednostki miary, 32, 117

K

kampania, 343, 344, 345
kapitałiki, 327
karnacja, 86
kaszta, 96
kerning, 95, 96, 97, 326, 327
metryczny, 96
optyczny, 96, 97
klient, 342
kod HTML, 265
wstawianie, 286
kolor, 56, 302, 316, *Patrz też*: panel Próbki, próbka
addytywny, 316
analogiczny, 319
dodatkowy, 58, 135, 136
dodawanie, 136
rozbarwienie, 137
dopełniający, 87, 88, 319
firmowy, 81
gradient, *Patrz*: gradient
grupa, 89
harmonia, 318
model
CMYK, *Patrz*: CMYK
RGB, *Patrz*: RGB
monochromatyczny, 84, 319
motyw, 83, 84, 85, 86, 87, 88
PANTONE, 136
pochodny, 317
podstawowy, 57, 136, 317
rozbarwienie, 137
próbka, *Patrz*: próbka
reguła, 85, 87, 319
dopełniająca, 87
rozbarwienie, 137
substryktywny, 317
trzeciorzędowy, 317
uzupełniający, 84
związki, 321
koło, 28, 52
barw, 317
komiks, 225
kontrast, 298, 299, 330, 332
spójność, 300
zróznicowanie, 300
kontrolka nawigacyjna, 124
ksenotypa, 325
księga, 218, 220
eksportowanie, 222
numeracja stron, 221
otwieranie, 221
synchronizacja plików, 222

tworzenie, 220
kształt, 302, 309
deskryptor, 309
edycja, 101
geometryczny, 309
łączenie, 55
narożnik, *Patrz*: narożnik
obrys, 53
odręczny, 249, 250
organiczny, 309
reprezentatywny, 310
styl, *Patrz*: styl obiektowy
tworzenie, 53
wypełnienie, 53
zaznaczanie, 53
kwadrat, 28, 52

L

licencja, 351, 352
ligatura, 328
linia, 302, 306
bazowa, 327
chaotyczna, 307
deskryptor, 307
geometryczna, 307
grubość, 307, 308
kierunek, 307
miarek, 40, 41
narysowana ręcznie, 308
odręczna, 249, 250, 252
organiczna, 307
pomocnicza, 40
blokowanie, 42
dodawanie, 41
inteligentne, 43
przesuwanie, 41
przyciąganie, 43
równomiernie rozmieszczone na stronie, 42, 80
usuwanie, 42
prosta, 55
styl, 308
sugerowana, 308
liniatura rastra, 113
lista
kombinowana, 163, 371
numerowana, 155, 156, 158
format, 159
tworzenie, 158, 194
punktowana, 155, 158
tworzenie, 159, 194
lpi, 113
ł
łam, 37, 38, 122, 139
zmiana liczby, 141
M
margines, 123
menu dostosowywanie wyglądu, 30
metadane, 289, 349
MSO, *Patrz*: obiekt wielostanowy
multi-state object, *Patrz*: obiekt wielostanowy
N
nacisk, 330, 331
nagłówek, 38, 124, 126
nakładka interaktywna, 284

narożnik
aktywny, 178
formatowanie, 177
narzędzie
Color Theme, *Patrz*: narzędzie Motyw kolorystyczny
Content Collector, *Patrz*: narzędzie Kolektor zawartości
Content Placer, *Patrz*: narzędzie Umieszczanie zawartości
Direct Selection, *Patrz*: narzędzie Zaznaczanie bezpośrednie
Elipsa, 13, 53, 164
Ellipse, *Patrz*: narzędzie Elipsa
Ellipse Frame, *Patrz*: narzędzie Ramka eliptyczna
Eraser, *Patrz*: narzędzie Gumka
Eyedropper, *Patrz*: narzędzie Kroplomierz
Filtry ścieżek, 55
Gap, *Patrz*: narzędzie Odstęp
Gładzik, 250
GREP, 240
Gumka, 250
Hand, *Patrz*: narzędzie Rączka
klawisz modyfikujący, 7
Kolektor zawartości, 233, 234, 235, 236
Umieść i połącz, 236
Kroplomierz, 81, 82, 83
Line, *Patrz*: narzędzie Linia
Linia, 52, 55
Lupka, 7, 19, 21
Motyw kolorystyczny, 81, 83
opcje, 85, 86
Odstęp, 228, 229
Ołówek, 225, 250
Pathfinder, *Patrz*: narzędzie Filtry ścieżek
Pen, *Patrz*: narzędzie Pióro
Pencil, *Patrz*: narzędzie Ołówek
Pióro, 225, 251, 252, 272
podpowiedzi, 7
Polygon, *Patrz*: narzędzie Wielokąt
Polygon Frame, *Patrz*: narzędzie Ramka wielokątna
Prostokąt, 13, 53, 81, 164
Ramka eliptyczna, 13, 164
Ramka prostokątna, 13, 164
Ramka wielokątna, 13, 102
Rączka, 21, 22
Rectangle, *Patrz*: narzędzie Prostokąt
Rectangle Frame, *Patrz*: narzędzie Ramka prostokątna
Selection, *Patrz*: narzędzie Zaznaczanie
skrót klawiszowy, 27
Smooth, *Patrz*: narzędzie Gładzik
Tekst, 7, 10, 11, 12
Type, *Patrz*: narzędzie Tekst
ukryte, 7
Umieszczanie zawartości, 233
Wielokąt, 13, 53, 103
Zaznaczanie, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 41, 43, 54, 55, 68, 101
Zaznaczanie bezpośrednie, 102, 103, 251, 253

narzędzie

Zoom, *Patrz:* narzędzie Lupka

O

obiekt

animowany, 270

blokowanie, 50

dodawanie do biblioteki, 242

grupowanie, 101

zaznaczanie elementów, 152

kolejność ułożenia, 46

kopiowanie, 10

kotwiczenie, 367

krycie, 104, 179, *Patrz też:*

przezroczystość

oblewanie tekstem, 147, 148, 149, 150

obracanie, 8, 9

potomny, 232, 237

powielanie z przesunięciem, 280

przenoszenie do innej warstwy, 51

przesuwanie, 8

wielostanowy, 280, 281, 283, 283

nakładka interaktywna, 284

wyszukiwanie, 240

w bibliotece, 243, 244

zaznaczanie, 8

zestaw, 233

obszar

informacji o pracy, 39, 123

roboczy, 4, 5

Advanced, *Patrz:* obszar roboczy

Zaawansowany

Book, *Patrz:* obszar roboczy Księga

Digital Publishing, *Patrz:* obszar

roboczy Publikacje cyfrowe

dostosowanie, 25

Essentials, *Patrz:* obszar roboczy

Podstawy

Interactive For PDF, *Patrz:* obszar

roboczy Interaktywny dla PDF

Interaktywny dla PDF, 265

Księga, 4, 5, 6, 26

Podstawy, 4, 5, 6, 26

przełączanie, 26

Publikacje cyfrowe, 266

resetowanie, 31

tworzenie, 31

Typografia, 70

Typography, *Patrz:* obszar roboczy

Typografia

Zaawansowany, 26

odsylacz, 212, 213, 214, 215, 216, 265

P

pakiet, 74, 114, 222, 223

panel, 15, 25

Adobe Color Themes, *Patrz:* panel

Motywy Adobe Color

Akapit, 15, 27, 70, 153

Animacja, 27, 70, 266

Animation, *Patrz:* panel Animacja

Biblioteki CC, 4, 5, 26, 93, 351

Bookmarks, *Patrz:* panel Zakładki

Buttons And Forms, *Patrz:* panel

Przyciski i formularze

CC Libraries, *Patrz:* panel Strony

Character, *Patrz:* panel Typografia

Character Styles, *Patrz:* panel Style

znakowe

Color, *Patrz:* panel Kolor

Color Picker, *Patrz:* panel Próbnik

kolorów

Conditional Text, *Patrz:* panel Tekst

warunkowy

Content Conveyor, *Patrz:* panel

Zasobnik zawartości

Control, *Patrz:* panel Sterowanie

Cross-References, *Patrz:* panel

Odsylacze

Efekty, 26

Effects, *Patrz:* panel Efekty

EPUB Interactivity Preview, *Patrz:*

panel Podgląd interaktywności

EPUB

Glify, 27, 70, 240

Glyphs, *Patrz:* panel Glify

Gradient, 26, 61, 174

Hiperłącza, 212, 213, 257, 269

Hyperlinks, *Patrz:* panel Hiperłącza

Indeks, 26, 380

Index, *Patrz:* panel Indeks

Inspekcja wstępna, 27, 109

Kolor, 4, 5, 26, 59

Layers, *Patrz:* panel Warstwy

Links, *Patrz:* panel Łącza

Liquid Layout, *Patrz:* panel Płynny

układ

Łącza, 4, 5, 15, 26, 63, 66, 109, 232,

235

Media, *Patrz:* panel Multimedia

menu, 18

Motywy Adobe Color, 88, 89

Multimedia, 27, 276

Narzędzia, 4, 5, 7, 14, 15, 60

Object States, *Patrz:* panel Stany

obiektów

Object Styles, *Patrz:* panel Style

obiektu

Oblewanie tekstem, 15

Obrys, 4, 5, 26, 60

Odsylacze, 26

Overlays, 284

Page Transitions, *Patrz:* panel

Przejścia stron

Pages, *Patrz:* panel Strony

Paragraph, *Patrz:* panel Akapit

Paragraph Styles, *Patrz:* panel Style

akapitowe

Płynny układ, 116, 117, 375

plywający, 15

Podgląd interaktywności EPUB, 269

Podgląd rozbarwień, 27

Predefiniowane ustawienia zalewki,

27

Preflight, *Patrz:* panel Inspekcja

wstępna

Próbki, 4, 5, 15, 18, 26, 58, 136, 174,

175

grupa kolorów, 89

Motyw kolorystyczny, 84, 85

Próbnik kolorów, 60

Przejścia stron, 27

Przyciski i formularze, 27, 162, 164

rozwinęty, 15

Separations Preview, *Patrz:* panel

Podgląd rozbarwień

Stany obiektów, 27, 281, 282, 283

Sterowanie, 4, 5, 13, 15, 70, 153, 238

Story, *Patrz:* panel Wątek

Stroke, *Patrz:* panel Obrys

Strony, 4, 5, 15, 24, 25, 26

nawigacja, 25

Style akapitowe, 15, 18, 26, 27, 31,

186, 189, 248

Style obiektu, 26

Style znakowe, 26, 27, 193, 248

Swatches, *Patrz:* panel Próbki

Synchronizacja, 27, 266, 270

Tabs, *Patrz:* panel Tabulatory

Tabulatory, 157

Tekst warunkowy, 26

Text Wrap, *Patrz:* panel Oblewanie

tekstem

Timing, *Patrz:* panel Synchronizacja

Tools, *Patrz:* panel Narzędzia

Trap Presets, *Patrz:* panel

Predefiniowane ustawienia zalewki

tworzenie, 115

Typografia, 27, 69, 70, 96, 97, 238

ukrywanie, 18

Warstwy, 4, 5, 15, 18, 26, 46, 47

Wątek, 27

zadokowany, 15, 16, 17

zagnieżdżony w grupie paneli, 17

Zakładki, 26

Zasobnik zawartości, 233

Pantone Color Matching System, 58

pasek

aplikacji, 4, 5, 6, 21, 26

przewijania, 25

stanu, 25, 109, 111

pedzł, 86

pica, 32, 45

piktogram, 310

plik

Adobe Swatch Exchange, *Patrz:*

format

audio, 265, 276, 278, 279

eksportowanie, 73, 74, 75, 76, 259

DPS 2015, 293

EPUB, 288, 289

JPEG, 259, 261

PNG, 259, 260

SWF, 387, 388

ustawienia predefiniowane, 75, 76

format, *Patrz:* format

księgi, *Patrz:* księga

multimedialny, 265

mapa Google, 286

osadzanie, 275, 276, 277

wideo, 265, 276, 277, 286

PMS, 58

pokaz slajdów, 279, 280

eksportowanie, 288, 291

kontrolka, 285

odtworzenie automatyczne, 284

pole

listy, 163, 369, 371

podpisu, 163, 374

tekstowe, 163, 164

wyboru, 163, 372

- ppi, 113
- prawa autorskie, 347, 348
- anulowanie, 351
 - dozwolony użytek, 349, 350
 - informacja w treściach cyfrowych, 349
 - licencja, 351, 352
- preferencje, 44, 45
- projekt
- eksportowanie, *Patrz:* księga
 - eksportowanie, plik eksportowanie
- elementy, 297, 300
- proporcje, 301
 - rozmieszczenie, 300
 - tekstura, 301
 - wzór, 301
- grupa docelowa, 344, 345
- hierarchia, 298, 301
 - napięcie, 300, 301
 - próbny, 73
 - punkt główny, 298, 299, 331, 343
 - naturalny, 299
 - szkic, 361
 - wymagania, 360, 361, 362
 - zakres, 362
 - zarządzanie, 354, 355, 360, 362, 364, 365
- proporcja, 330, 336
- próbka
- grupa, 89
 - powielanie, 90
 - scalanie, 90
 - tinta, 91, 137
 - tworzenie, 58, 59, 136
- udostępnianie w bibliotece CC, 92, 93
- przestrzeń, 302, 303, 304
- negatywna, 305
- przezroczystość, 32, 63, 64, 104, 107
- przycisk, 164, 265, 274
- akcji, 265
 - hiperłącza, 269
 - nawigacji, 265
 - odtworzenia, 265
 - Publish Online, 265, 266, 291, 349
 - tworzenie, 165, 166, 278, 284
 - wyboru (opcji), 163, 373
 - wygląd, 168
 - Zapowiedź technologii, *Patrz:* przycisk Publish Online
- publikacja
- interaktywna, 263
 - multimedialna, 263, 264
 - oprawa, 36
- Publish Online, *Patrz:* przycisk Publish Online
- punkt
- kontrolny ścieżki, *Patrz:* ścieżka
 - punkt kontrolny
 - typograficzny, 45, 327
- R**
- ramka
- graficzna, 12, 13, 54
 - dopasowanie treści, 229, 230
 - umieszczanie wielu obrazów, 231
 - zawartość, 229, 230, 231
 - narożnik, *Patrz:* narożnik
- nieprzypisana, 12, 13, 53, 54
- zaznaczanie, 53, 54
- obrysu, 14
- rozmiar, 13
- zmiana, 10
- siatka, *Patrz:* siatka ramek
- styl, *Patrz:* styl obiektowy
- tekstowa, 12, 98
- automatyczne dopasowanie, 100
 - główna, 185
 - kolor wypełnienia, 98
 - łączenie, 146
 - na szerokość kilku łamów, 140
 - odstęp krawędziowy, 142
 - opcje, 99, 100, 142, 143
 - port wejściowy, 145, 176
 - port wyjściowy, 145, 176
 - tekst nadmiarowy, 99
 - tworzenie, 11
 - ustawienia łamów, 141
 - wiersz przeskoku, 147
 - wyrównanie tekstu w pionie, 100
- tworzenie, 13
- tymczasowa, 148
- umieszczanie wielu plików, wypełnienie, 14
- raster liniatura, *Patrz:* liniatura rastra
- reguła trójpodziału, 80, 139, 304
- RGB, 33, 36, 57, 135, 264, 316
- rozdzielczość, 62, 113
- druk, 113
 - ekran, 114
 - rozmiar pliku, 114
- rozkładówka, 20
- obraccanie, 23, 24
- równowaga, 330, 334
- asymetryczna, 334
 - radialna, 335
 - symetryczna, 334
- ruch, 330, 336, 337
- rytm, 337
- S**
- scenorys, 226
- sekcja, 133, 134, 135
- siatka
- bazowa dokumentu, 142, 143, 144
 - ramek, 227, 228
- Skocko Mike, 326
- skrót klawiszowy, 25, 27, 28
- tworzenie, 28, 29
- słownik języka, 238
- spad, 38, 39, 123
- spis treści, 265
- styl, 217, 218
 - tworzenie, 216, 219
 - uaktualnianie, 219, 220
- spójność, 330, 332
- stopka, 38, 124, 126
- stół montażowy, 4, 5
- strona
- dodawanie, 24, 129, 130, 132
 - na podstawie stron wzorcowych, 129
 - łam, *Patrz:* łam
 - nawigacja, 25, 124
 - numer, 124, 133
- sekcja, *Patrz:* sekcja
- znacznik, 125
- przejście, 169, 170, 265
- przenoszenie, 24
- rekonfiguracja, 132
- rozmiar, 32, 36, 131, 264
- dodawanie, 226, 227
 - niestandardowy, 226, 227
 - zmiana, 132, 376
- usuwanie, 130, 132
- widząca, 20, 23, 37, 38, 122, 123
- wzorcowy, 25, 124, 128, 375
- potomna, 127
 - powielanie, 127, 128
 - tworzenie, 125, 126, 127
 - wczytywanie, 375
- zakładka, 132
- zaznaczanie, 128
- styl
- akapitowy, 188, 190, 245
 - synchronizacja w księdze, 222
 - tworzenie, 189
 - uaktualnianie, 190, 191
 - wyrównanie do siatki, 144
- komórki, 210
- obiekty, 179
- grupa, 182
 - powielanie, 181
 - stosowanie, 181
 - tworzenie, 179, 180
 - usuwanie, 182
- przesłonięcie, 190
- tabeli, 210, 211
- zagnieżdżony, 196, 197
- znakowy, 188, 192, 195
- Hiperłącze, 257
 - Hyperlink, *Patrz:* styl znakowy
 - Hiperłącze
 - tworzenie, 193
- Ś**
- ścieżka, 101
- edytowanie, 253
 - odrębna, 249, 251, 252
 - przekształcanie w ramkę tekstową, 253, 254
 - punkt kontrolny, 101, 103
- ruchu, 266, 271
- edytowanie, 272
 - tworzenie, 273
- segment, 101, 103
- zamknięta, 252
- światło, 95, 96, 97
- T**
- tabela, 204, 205
- kolumna
 - 205, 206
 - szerokość, 201, 202
 - wypełnienie,
 - komórka odstępy wewnętrzne, 204
 - obrys, 205
 - przekształcanie w tekst, 208
 - tworzenie, 199, 200
 - wiersz
 - nagłówkowy, 198, 206, 209
 - obrys, 205, 206
 - stopki, 198

- wiersz
 - wypełnienie, 207, 208
 - wysokość, 201, 202, 203
- wyrównanie tekstu, 203
- tabulator, 157, 158
- tekst, 68, 301, 302, 321
- edycja, 10
- Find/Change, *Patrz:* tekst Znajdź/
Zastąp
- format
 - DOC, 184, 185, 186
 - DOCX, 184, 185, 186
 - RTE, 183, 184, 185, 186
 - TXT, 183, 184, 185, 186
 - XLS, 184
 - XLSX, 184
- formatowanie, 10, 68, 94
- akapitu, 70, 152, 153
- kerning, *Patrz:* kerning
- światło, *Patrz:* światło
- znakowe, 70
- importowanie
 - Excel, 187
 - Word, 184, 185, 186, 238
- kolor, 71, 98
- kotwica, 212
- na ścieżce, 253, 254, 255, 256
- nadmiarowy, 99, 145, 146
- oblewanie obiektu, obiekt oblewanie
tekstem
- przekształcanie w obraz, 151
- rozmiar, 327
- sprawdzanie pisowni, 238
- tworzenie, 10, 11
- tymczasowy, 140
- wątek, *Patrz:* wątek

- wielkość liter, 12
- wyjustowany, 161
- wypełnienie
 - gradientowe, 176
 - kolor, 71, 98
- z innych aplikacji, 183
- zamiana na krzywą, 151
- zamiana na tabelę, 207, 208
- zaznaczanie, 97
- Znajdź/Zastąp, 240
- tekstura, 302, 313
- tinta, 91, 137, 315
- tryb mieszania, 104, 105
- typografia, 10, 69, 322, 325
- anatomia, 325, 326
- światło, 326

U

- układ
 - alternatywny, 116, 117, 232
 - tworzenie, 118
 - płynny, 116, 375
 - zmiana rozmiaru strony, 376
- wielolamowy, 122
- wielostronicowy, 122

W

- walor, 302, 314, 315
- warstwa, 46
 - aktywna, 47, 51
 - blokowanie, 49
 - kolejność, 47, 50
 - nazwa, 47, 48
 - scalanie, 51
 - tworzenie, 47
 - ukrywanie, 48
 - usuwanie, 51, 52

- wątek, 138, 185
- edytor, 146
- między ramkami tekstowymi, 145,
146
- wiersz przeskoku, 147
- tworzenie, 139

- wdowa, 97
- wersaliki, 327
- wiersz przeskoku, 147
- winieta, 80
- wyrównanie, 330
- wzór, 330, 336
- zakładka, 4, 40
- zasada, *Patrz też:* reguła
- powtórzeń, 336
- równowagi, 334
- ruchu, 337
- rytmu, 337
- spójności, 332
- zróznicowania, 333

Z

- zasady projektowania, 297, 298, 330
- zdjęcie, 62, *Patrz też:* grafika
- znak

- Indent To Here, *Patrz:* znak Wcięcie
tutaj
- kaligraficzny, 328
- końca akapitu, 71
- punktora, 158, 160
- ukryty, 71, 208
- Wcięcie tutaj, 156

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Adobe InDesign CC/CC PL

Projektowanie multimediuów i publikacji do druku

InDesign — idealne narzędzie do przygotowania publikacji

Adobe InDesign CC jest potężnym narzędziem do projektowania wszelkiego rodzaju dokumentów, wysoce cenionym przez profesjonalistów na całym świecie. Ma ogromne możliwości w zakresie przygotowywania układów stron zarówno na potrzeby druku, jak i publikacji elektronicznych. Za pomocą InDesigna można opracowywać między innymi plakaty, broszury, czasopisma, e-booki i prezentacje multimedialne, włączając w to interaktywne formularze.

Niniejsza książka jest nieocenioną pomocą w nauce postępowania się InDesignem. Umożliwia też zdobycie najważniejszych umiejętności w zakresie projektowania graficznego. Opracowano ją z myślą o przygotowaniu się do egzaminu Adobe Certified Associate. Stanowi unikalny materiał szkoleniowy wykorzystujący połączenie filmów wideo z tekstem. Poszczególne treści zostały uporządkowane w taki sposób, aby nawet początkujący użytkownik InDesigna mógł możliwie szybko w pełni wykorzystywać możliwości tego doskonałego, choć skomplikowanego narzędzia.

W tej książce i materiale wideo między innymi:

- podstawowy warsztat projektanta grafiki
- podstawowe i zaawansowane funkcje InDesigna
- projektowanie plakatów i dokumentów przeznaczonych do druku
- projektowanie publikacji elektronicznych

Jonathan Gordon specjalizuje się w zagadnieniach komunikacji online i projektowaniu na potrzeby internetu. Jest wybitnym, wielokrotnie nagradzonym instruktorem InDesigna. Nauczał również cyfrowych technik multimedialnych w McFatter Technical College i Technical High School.

Cari Jansen jest certyfikowanym instruktorem Adobe. Pełni funkcję Adobe Community Professional. Ma ogromne doświadczenie w branży drukarskiej i w branży multimediuów cyfrowych.

Rob Schwartz jest nagradzonym nauczycielem z ponad 15-letnim doświadczeniem w edukacji technicznej. Jest również certyfikowanym instruktorem Adobe.

Helion

księgarnia internetowa

<http://hellon.pl>

zamówienia telefoniczne

0 801 339900

0 601 339900

Informatyka w najlepszym wydaniu

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: hellon@hellon.pl
<http://hellon.pl>

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://hellon.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://hellon.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://hellon.pl/nowosci>

sięgnij po **WIĘCEJ**

KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-283-2784-9

9 788328 327849

cena: 69,00 zł

